

SPITALUL UNIVERSITAR DE URGENȚĂ ELIAS
Bd. Mărăști nr.17, Sector 1, București
Tel.: 021.316.16.00 Fax: 021.316.16.02
e-mail: contact@spitalul-elias.ro
Cod poștal: 011461

APROBAT,
MANAGER,
Dr. Ardelean Mugur Cristian

**CODUL DE CONDUITĂ ETICĂ ȘI PROFESIONALĂ
AL PERSONALULUI CONTRACTUAL
DIN
SPITALUL UNIVERSITAR DE URGENȚĂ ELIAS**

2021

„Cine nu respectă viața, nu o merită.”
Leonardo da Vinci

CUPRINS

1. NORME GENERALE DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ A PERSONALULUI CONTRACTUAL..... pag 4.
2. CODUL DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE A MEDICILOR..... pag 16.
3. ETICA ȘI DEONTOLOGIA FARMACISTULUI pag 25.
4. ETICA ȘI DEONTOLOGIA BIOCHIMISTULUI, BIOLOGULUI ȘI CHIMISTULUI pag 32.
5. ETICA ȘI DEONTOLOGIA ASISTENTULUI MEDICAL GENERALIST, A MOASEI ȘI A ASISTENTULUI MEDICAL DIN SPITAL pag 34.
6. ETICA SI DEONTOLOGIA PSIHOLOGULUI. PRINCIPII FUNDAMENTALE..... pag 43.
7. ETICA ȘI DEONTOLOGIA CONSILIERULUI JURIDIC. PRINCIPII DEONTOLOGICE pag 49.
8. ETICA ȘI CONDUITA PERSONALULUI TESA..... pag 53.

1. NORME GENERALE DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ A PERSONALULUI CONTRACTUAL

CAPITOLUL I

DOMENIUL DE APLICARE ȘI PRINCIPII GENERALE

A. DOMENIUL DE APLICARE:

Art.1 Codul de conduită etică și profesională a personalului din *Spitalul Universitar de Urgență Elias*, stabilește norme de conduită etică și profesională și formulează principiile care trebuie respectate în relația cu pacienții, aparținătorii, colegii, în vederea creșterii încrederii și prestigiului instituției.

Art.2 (1) Normele de conduită etică și profesională prevăzute de prezentul Cod sunt obligatorii pentru personalul contractual (medical și nemedical) din cadrul spitalului, încadrat în baza prevederilor Legii nr. 53/2003 – Codul Muncii, cu modificările ulterioare, indiferent de durata raporturilor de muncă sau de locul în care este prestată munca.

(2) Prevederile prezentului Cod de conduită etică și profesională se aplică și persoanelor care lucrează în spital ca voluntari sau studenți (care fac practică în spital), precum și persoanelor fizice autorizate care au contracte încheiate cu *Spitalul Universitar de Urgență Elias*.

Art.3 La elaborarea Codului de conduită etică și profesională a personalului din *Spitalul Universitar de Urgență Elias*, s-au avut în vedere:

- CODUL MUNCII din 24 ianuarie 2003 (Legea nr. 53 din 24 ianuarie 2003) - republicată,
- LEGE nr. 95 din 14 aprilie 2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată
- LEGEA drepturilor pacientului nr. 46 din 21 ianuarie 2003, Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 51 din data de 29 ianuarie 2003
- LEGE nr. 460 din 12 noiembrie 2003 privind exercitarea profesiunilor de biochimist, biolog și chimist, înființarea, organizarea și funcționarea Ordinului Biochimiștilor, Biologilor și Chimiștilor în sistemul sanitar din România, Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 836 din data de 25 noiembrie 2003
- LEGE nr. 213 din 27 mai 2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 492 din data de 1 iunie 2004
- LEGE nr. 514 din 28 noiembrie 2003 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic, Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 867 din data de 5 decembrie 2003
- LEGE nr. 51 din 7 iunie 1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 113 din 6 martie 2001 și ulterior modificată și completată prin: Legea nr. 489/2002 privind modificarea și completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 578 din 5 august 2002; Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2003 privind completarea Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și

în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 640 din 9 septembrie 2003, aprobată cu modificări prin Legea nr. 280/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 574 din 29 iunie 2004; Legea nr. 201/2004 privind completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 483 din 28 mai 2004; Legea nr. 255/2004 privind modificarea și completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 559 din 23 iunie 2004;

- LEGE nr. 672 din 19 decembrie 2002 privind auditul public intern
- LEGE nr. 571 din 14 decembrie 2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii, Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 1214 din data de 17 decembrie 2004
- LEGE nr. 477 din 8 noiembrie 2004 privind Codul de conduită a personalului contractual din autoritățile și instituțiile publice, Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 1105 din data de 26 noiembrie 2004
- ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 144 din 28 octombrie 2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, (la data 27-apr-2014 actul a fost aprobat de Legea 53/2014), Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 785 din data de 24 noiembrie 2008
- HOTĂRÂRE nr. 788 din 14 iulie 2005 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 721 din data de 9 august 2005
- STATUT din 29 iulie 2004 al profesiei de consilier juridic
- STATUT din 3 decembrie 2011 al profesiei de avocat, Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 898 din data de 19 decembrie 2011
- NORMA din 7 aprilie 2004 de aplicare a Legii drepturilor pacientului nr. 46/2003 (la data 22-apr-2004 actul a fost aprobat de Ordinul 386/2004), Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 356 din data de 22 aprilie 2004
- Hotărârea OAMMR nr. 2/09.07.2009 privind adoptarea Codului de etică și deontologie al asistentului medical generalist, al moașei și al asistentului medical din România
- Hotărârea OAMMR pentru modificarea Codului de etică și deontologie al asistentului medical generalist, al moașei și al asistentului medical din România nr. 2/09.07.2009 din data de 17.12.2020
- Ordinul MFP nr. 252/2004 pentru aprobarea Codului privind conduita etică a auditorului intern
- Ordinul MS nr. 467/19.05.2010 pentru aprobarea criteriilor privind angajarea și promovarea în funcții, grade și trepte profesionale în unitățile sanitare publice din sectorul sanitar
- Hotărârea CMR nr.2/2012 privind adoptarea Statutului și Codului de deontologie medicală ale Colegiului Medicilor din România

Art.4 (1) Prezentul Cod de conduită etică și profesională a personalului din *Spitalul Universitar de Urgență Elias*, a fost elaborat de Consiliul de Etică al *Spitalului Universitar de Urgență Elias*.

(2) Prezentul Cod de conduită etică și profesională a personalului din *Spitalul Universitar de Urgență Elias*, a fost aprobat de Managerul unității prin Decizia nr. _____.

(3) Dispozițiile Codului de conduită etică și profesională produc efecte pentru toți angajații din unitate de la data comunicării, iar noii angajați vor lua cunostință de conținutul Codului de conduită etică și profesională anterior semnării contractului individual de muncă.

(4) Codul de conduită etică și profesională, va fi adus la cunostința salariaților astfel:

- prin intermediul șefilor de secție, laboratoare, compartimente, pentru personalul existent;
- prin intermediul șefului biroului R.U.N.O.S., pentru personalul nou angajat;
- prin afișarea pe site-ul / la sediul unității, pentru persoanele interesate.

B. OBIECTIVE:

Obiectivele prezentului Cod de conduită etică și profesională urmăresc să asigure creșterea calității serviciului public, menținerea unui grad înalt de profesionalism în exercitarea atribuțiilor, crearea și menținerea unor relații interpersonale corecte, demne și civilizate, între angajați, angajați și pacienți, angajați și aparținători, bidirecțional subalterni-sefi, pentru o bună colaborare în realizarea interesului public, evitarea/eliminarea faptelor de corupție, prin:

- reglementarea normelor de etică și conduită profesională necesare realizării unor raporturi sociale și profesionale corespunzătoare creării și menținerii la nivel înalt al prestigiului unității și al personalului contractual;
- informarea publicului cu privire la conduita profesională la care este îndreptățit să se aștepte din partea personalului contractual în exercitarea funcției;
- crearea unui climat de încredere și respect reciproc între cetățeni și personalul contractual al *Spitalului Universitar de Urgență Elias*.

C. PRINCIPII GENERALE:

Principiile care guvernează conduita profesională a personalului contractual sunt următoarele:

- (1) prioritatea interesului public** – principiul conform căruia personalul contractual are îndatorirea de a considera interesul public mai presus de interesul personal, în exercitarea atribuțiilor funcției;
- (2) asigurarea egalității de tratament a cetățenilor în fața autorităților și instituțiilor publice** – principiu conform căruia personalul contractual are îndatorirea de a aplica același regim în situații identice sau similare;
- (3) profesionalism** – principiul conform căruia personalul contractual are obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate;

- (4) *imparțialitate și nediscriminare* – principiul conform căruia angajații contractuali sunt obligați să aibă o atitudine obiectivă, neutră și nondiscriminatorie față de orice interes politic, economic, religios sau de altă natură, în exercitarea atribuțiilor funcției;
- (5) *integritatea morală* – principiul conform căruia personalul contractual îi este interzis să solicite sau să accepte, direct sau indirect, pentru el sau pentru altul, vreun avantaj ori beneficiu moral sau material;
- (6) *libertatea gândirii și a exprimării* – principiul conform căruia personalul contractual poate să își exprime și să își fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;
- (7) *cinstea și corectitudinea* – principiu conform căruia, în exercitarea funcției și în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul contractual trebuie să fie de bună-credință și să acționeze pentru îndeplinirea conformă a atribuțiilor de serviciu.

D. TERMENI ȘI EXPRESII:

În înțelesul prezentului Cod de conduită etică și profesională, expresiile și termenii de mai jos au următoarele semnificații:

- (1) *Etica* – ansamblu de norme în raport cu care un grup uman își reglementează comportamentul pentru a deosebi ce este legitim și acceptabil în realizarea scopurilor. Aceste principii și valori fundamentează luarea deciziilor corecte și validează conformarea la nivelul unor standarde înalte și cu integritate a acțiunilor și comportamentelor noastre;
- (2) *Valori etice* – reprezintă valorile care fac parte din cultura fiecărei entități publice și constituie un cod nescris, pe baza căruia sunt evaluate comportamentele;
- (3) *Personal contractual* – persoana numită într-o funcție în cadrul *Spitalul Universitar de Urgență Elias* în condițiile Legii nr. 53/2003 – Codul muncii, cu modificările ulterioare;
- (4) *Funcție* – ansamblul atribuțiilor și responsabilităților stabilite, în temeiul legii, în fișa postului;
- (5) *Interes public* – acel interes care implică garantarea și respectarea de către spital, a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale cetățenilor, recunoscute de Constituție, legislația internă și tratatele internaționale la care România este parte, precum și îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, cu respectarea principiilor eficienței, eficacității și economicității cheltuirii resurselor;
- (6) *Interes personal* – orice avantaj material sau de altă natură, urmărit ori obținut, în mod direct sau indirect, pentru sine sau pentru alții, de către personalul contractual prin folosirea reputației, influenței, facilităților, relațiilor, informațiilor la care au acces, ca urmare a exercitării atribuțiilor funcției;
- (7) *Conflict de interese* – acea situație sau împrejurare în care interesul personal, direct sau indirect al angajatului contractual, contravine interesului public, astfel încât afectează sau ar putea afecta independența și imparțialitatea sa în luarea deciziilor ori îndeplinirea la timp și cu obiectivitate a îndatoririlor care îi revin în exercitarea funcției deținute;
- (8) *Informație de interes public* – orice informație care privește activitățile sau care rezultă din activitatea unităților sanitare, indiferent de suportul ei;
- (9) *Informație cu privire la date personale* – orice informație privind o persoană identificată sau identificabilă.

CAPITOLUL II

NORME GENERALE DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ A PERSONALULUI CONTRACTUAL

Art.5 Asigurarea unui serviciu public de calitate

- (1) Personalul contractual are obligația de a asigura un serviciu public de calitate în beneficiul cetățenilor, prin participarea activă la luarea deciziilor și la transpunerea lor în practică, în scopul realizării competențelor instituției, în limitele atribuțiilor stabilite prin fișa postului.
- (2) Personalul contractual trebuie să facă tot posibilul și să se asigure ca orice intervenție cu caracter medical pe care o execută sau orice decizie profesională pe care o ia, respectă normele și obligațiile profesionale și regulile de conduită specifice cazului respectiv.
- (3) În exercitarea funcției, personalul contractual are obligația de a avea un comportament profesionist, precum și de a asigura, în condițiile legii, transparența administrativă, pentru a câștiga și a menține încrederea publicului în integritatea, imparțialitatea și eficacitatea autorităților și instituțiilor publice.
- (4) Activitatea medicală poate fi desfășurată doar dacă personalul încadrat în unitate are o pregătire și o practică suficiente în domeniu;
- (5) Dacă personalul medical consideră că nu are suficiente cunoștințe sau experiență pentru a asigura o asistență corespunzătoare, va solicita un consult cu alți specialiști sau va îndrepta pacientul către aceștia;
- (6) Personalul medical poate folosi numai titlul la care are dreptul, conform pregătirii sale profesionale, conform gradelor didactice și conform titlurilor științifice obținute;
- (7) Din momentul în care a răspuns unei solicitări, personalul medical este automat angajat moral să asigure bolnavului îngrijiri calificate, inclusiv prin îndreptarea pacientului către o unitate medicală sau un specialist cu competențe superioare;
- (8) Încrederea pacientului, constituie reflectarea poziției morale privind relația sa cu medicul și este susținută de calitățile morale înalte, de abilitățile profesionale ale personalului medical, manifestându-se prin convingerea personală de a respecta recomandările și prescripțiile medicale. Încrederea pacientului reprezintă un indiciu al calității serviciului medical și este influențată direct de autoritatea profesională;
- (9) Membrii corpului medical, precum și restul personalului din *Spitalul Universitar de Urgență Elias* au obligația morală de a susține autoritatea profesională prin respectarea unor categorii etice comune generale, precum cinstea, demnitatea, disciplina, bunavoința, politețea, respectul dezinteresat față de oameni.
- (10) Profesia medicală este incompatibilă cu duritatea, apatia, ignoranța, indiferența, aroganța, nerăbdarea, care afectează și discreditează atât autoritatea unui membru în parte, cât și a colectivului profesional, al medicinei în ansamblu.

Art.6 Respectarea Constituției și a legilor:

- (1) Angajații contractuali au obligația ca, prin actele și faptele lor, să respecte Constituția, legile țării și să acționeze pentru punerea în aplicare a dispozițiilor legale, în conformitate cu atribuțiile care le revin, cu respectarea eticii profesionale.

- (2) Personalul contractual trebuie să se conformeze dispozițiilor legale privind restrângerea exercițiului unor drepturi, datorată naturii funcțiilor deținute.
- (3) Personalul contractual are obligația morală să aducă la cunoștința organelor competente orice situație care ar putea prezenta pericol pentru sănătatea publică.

Art.7 Loialitatea față de instituția sanitară, *Spitalul Universitar de Urgență Elias*:

- (1) Personalul contractual are obligația de a apăra prestigiul instituției sanitare în care își desfășoară activitatea, precum și de a se abține de la orice act care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acesteia.
- (2) Angajaților contractuali le este interzis:
- a) să exprime în public aprecieri neconforme cu realitatea în legătură cu activitatea unității, cu politicile și strategiile acesteia ori cu proiectele de dezvoltare ale acesteia;
 - b) să facă aprecieri în legătură cu litigiile aflate în curs de soluționare și în care unitatea are calitatea de parte, dacă nu sunt abilitați în acest sens;
 - c) să dezvăluie informații care nu au caracter public, în alte condiții decât cele prevăzute de lege;
 - d) să dezvăluie informațiile la care au acces în exercitarea funcției, dacă această dezvăluire este de natură să atragă avantaje necuvenite ori să prejudicieze imaginea sau drepturile unității ori ale unor angajați contractuali, pacienți, aparținători, alte persoane identificabile;
 - e) să acorde asistență și consultanță persoanelor fizice sau juridice, în vederea promovării de acțiuni juridice ori de altă natură împotriva unității în care își desfășoară activitatea;
- (3) Prevederile alin.2, punctele 1-4 se aplică și după încetarea raporturilor de muncă, pentru o perioadă de 2 ani, dacă dispozițiile din legi speciale nu prevăd alte termene.
- (4) Prevederile prezentului Cod de conduită etică și profesională, nu pot fi interpretate ca o derogare de la obligația legală a personalului contractual de a furniza informații de interes public celor interesați, în condițiile legii.

Art.8 Libertatea opiniilor:

- (1) În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, angajații contractuali au obligația de a respecta demnitatea funcției deținute, corelând libertatea dialogului cu promovarea intereselor unității în care își desfășoară activitatea.
- (2) În activitatea lor, angajații contractuali au obligația de a respecta libertatea opiniilor și de a nu se lăsa influențați de considerente personale.
- (3) În exprimarea opiniilor, personalul contractual trebuie să aibă o atitudine conciliantă și să evite generarea conflictelor datorate schimbului de păreri, chiar dacă sunt divergente/contradictorii.

Art.9 Activitatea publică:

- (1) Relațiile cu mijloacele de informare în masă se asigură exclusiv de către persoanele desemnate de managerul unității, în condițiile legii.
- (2) Angajații contractuali desemnați să participe la activități sau dezbateri publice, în calitate oficială, trebuie să respecte limitele mandatului de reprezentare încredințat de managerul unității.

(3) În cazul în care nu sunt desemnați în acest sens, angajații contractuali pot participa la activități sau dezbateri publice, având obligația de a face cunoscut faptul că, opinia exprimată, nu reprezintă punctul de vedere oficial al instituției.

Art.10 Cadrul relațiilor în exercitarea atribuțiilor funcției:

(1) În relațiile cu personalul contractual din cadrul unității precum și cu persoanele fizice sau juridice, angajații contractuali sunt obligați să aibă un comportament bazat pe respect, bunăcredință, corectitudine și amabilitate.

(2) Personalul contractual are obligația de a nu aduce atingere onoarei, reputației și demnității persoanelor din cadrul unității, precum și ale persoanelor cu care intră în legătură în exercitarea funcției, prin orice manifestare, inclusiv:

- a) întrebuințarea unor expresii jignitoare;
- b) dezvăluirea aspectelor vieții private;
- c) formularea unor sesizări sau plângeri calomnioase sau nefondate.

(3) Personalul contractual trebuie să adopte o atitudine imparțială și justificată pentru rezolvarea clară și eficientă a problemelor pacienților. Personalul contractual are obligația să respecte principiul egalității pacienților în fața legii prin:

- a) promovarea unor soluții coerente, conform principiului tratamentului nediferențiat, raportate la aceeași categorie de situații de fapt;
- b) eliminarea oricărei forme de discriminare bazate pe aspecte privind naționalitatea, etnia, convingerile religioase și politice, starea materială, sănătatea, vârsta, sexul, orientarea sexuală sau alte aspecte;
- c) personalul medical își va trata colegii așa cum își dorește el însuși să fie tratat. Blamarea, defăimarea colegilor în prezența bolnavilor, a personalului, precum și orice expresie sau act capabil să compromită încrederea în medicul curant și autoritatea acestuia constituie o încălcare a regulilor etice;
- d) personalul medical va cere părerea unui coleg sau va recomanda pacientului consultarea altor colegi în cazul în care consideră că propriile abilități și cunoștințe sunt insuficiente.
- e) în cazul în care pacientul este consultat de un grup de specialiști care se constituie într-o comisie multidisciplinară, aceștia se vor retrage pentru a discuta cazul, iar medicul curant va comunica pacientului și va atașa în foaia de observație rezultatul consultului semnat și parafat de toți membrii comisiei.
- f) în cadrul consultului medical comun, se va păstra atmosfera de stimă și respect reciproc și se va exclude orice manifestare de superioritate față de medicul curant. Cazul respectiv și observațiile critice, nu se vor discuta în prezența bolnavului sau a altor persoane straine, chiar dacă este vorba de personal medical ce se află în subordine.
- g) medicul care a fost invitat pentru consult nu va examina ulterior pacientul din proprie inițiativă, fără aprobarea medicului curant, cu excepția cazurilor de urgență.
- h) dacă în urma consultului de către un grup de specialiști, avizul acestora diferă fundamental de cel al medicului curant, pacientul trebuie informat despre acest fapt. Medicul curant este liber să se retragă în cazul în care părerea medicilor care au participat la consult prevalează în opinia pacientului sau a rudelor acestuia.
- i) dacă propunerea pentru consult medical vine din partea pacientului sau a rudelor acestuia, medicul curant este obligat să organizeze consultul în situația în care membrii comisiei sunt

angajații spitalului; dacă propunerea se referă la alți medici, medicul curant are responsabilitatea de a pune acestora la dispoziție toate documentele medicale lamuritoare pentru consult.

Art.11 Conduita în cadrul relațiilor internaționale:

- (1) Personalul contractual care reprezintă instituția în cadrul unor organizații internaționale, instituții de învățământ, conferințe, seminarii și alte activități cu caracter internațional, are obligația să promoveze o imagine favorabilă a țării și instituției publice pe care o reprezintă.
- (2) În relațiile cu reprezentanții altor state, angajații contractuali au obligația de a nu exprima opinii nefavorabile despre instituție și personalul său și de a susține prestigiul profesional și moral al acestora.
- (3) În deplasările în afara țării, personalul contractual este obligat să aibă o conduită corespunzătoare regulilor de protocol și să respecte legile și obiceiurile țării gazdă.

Art.12 Informarea pacientului:

- (1) Personalul medical trebuie să ofere pacientului, la cererea acestuia, informații depline și inteligibile despre starea sănătății sale, etapele tratamentului, riscurile și rezultatele așteptate atât în situația aplicării recomandărilor, cât și în situația refuzului aplicării recomandărilor medicului curant, în condițiile legii.
- (2) În cazul în care sunt întocmite documente medicale, persoana la care se referă documentul emis trebuie informată cu privire la conținutul acestuia.
- (3) Maniera de prezentare a informației necesită echilibru și optimism, trebuie să inspire speranță și încredere, fără a omite importanța factorului risc.
- (4) Personalul medical trebuie să respecte dreptul de decizie al pacientului, fără a-i impune convingerile personale și fără a exercita presiuni psihice asupra acestuia.
- (5) Diagnosticul grav trebuie adus la cunoștința pacientului cu prudență și tact, ținându-se cont de starea psihică a acestuia.
- (6) Diagnosticul va fi comunicat familiei doar cu Consimțământul pacientului. Diagnosticul nu se va divulga pacientului care refuză să afle date despre starea sănătății lui, mai ales în situații cu prognostic foarte rezervat; în acest caz, pot fi informați membrii ai familiei pacientului, conform indicațiilor acestuia.

Art.13 Confidențialitatea și secretul profesional:

- (1) Confidențialitatea este dreptul pacientului de a nu fi divulgate unor terțe persoane informații referitoare la starea sănătății sale fizice și psihice, la aspectele intime ale vieții personale.
- (2) Secretul profesional este obligația personalului contractual de a nu divulga, fără acordul pacientului, informația cunoscută în cadrul activității sale profesionale fără acordul pacientului, cu excepția situațiilor când aceasta este solicitată în cadrul unui consult de specialitate sau de către organele judiciare sau pacientul reprezintă un pericol pentru societate, pentru persoane aparte sau pentru pacient însuși.

Art. 14 Consimțământul/acordul informat al pacientului:

- (1) Consimțământul este exprimat în condițiile legii.

(2) Consimțământul pacientului va fi acceptat doar în forma scrisă, vor fi indicate explicit denumirea și condițiile actului medical preconizat și a tratamentului, riscurile posibile, fiind confirmat obligatoriu prin semnatura pacientului și nominalizarea personalului medical care a participat nemijlocit la obținerea consimțământului informat.

(3) Consimțământul va fi acceptat doar după informarea deplină a pacientului cu privire la diagnostic, alternativele terapeutice, riscurile și avantajele acestora.

(4) Consimțământul este valid doar dacă pacientul este lucid și are discernământ, fiind capabil să reproducă corect informația privind starea sănătății sale. Personalul medical trebuie să se asigure că decizia pacientului este conștientă și imparțială (nu este luată într-un moment de afect sau de suprasolicitare psihică a acestuia, precum și în deplină atare a facultăților mintale - e o formulă cam lungă și nu poate fi probat că omul, într-o internare, nu e suprasolicitat psihic!).

(5) În situația pacienților minori sau a persoanelor fizice incapabile sau cu capacitate de exercițiu restrânsă sau limitată, Consimțământul va fi exprimat de tutore sau alți reprezentanți legali; în situații de afectare iminentă gravă a sănătății și/sau vieții pacientului, cu lipsa conștientei/ capacității de cooperare a pacientului, echipa medicală va întocmi un Raport de acordare a asistenței medicale în situații de urgență, în care vor fi consemnate detalii referitoare la circumstanțele urgenței, măsurile preconizate și personalul medical implicat.

(6) În cazul în care personalul medical va stabili că decizia reprezentantului ilegal nu este în interesul pacientului, se va apela la constituirea unei comisii de arbitraj de specialitate pentru a evalua cazul și a lua decizia, considerând drept un imperativ primar binele pacientului.

(7) În cazul în care motivul incertitudinilor depășește competența profesională și are aspect social, juridic sau alt aspect non-medical, se recomandă consultarea comitetului de etică existent, obligatoriu în prezența juristului instituției, care se va pronunța în acest sens prin emiterea recomandărilor respective.

Art.15 Interdicția privind acceptarea beneficiilor materiale:

Angajații contractuali nu trebuie să solicite, să condiționeze înfaptuirea actului medical, ori să accepte beneficii materiale de la pacienți sau aparținătorii acestora pentru serviciile cuprinse în activitatea de îngrijire a pacienților.

Art. 16 Participarea la procesul de luare a deciziilor:

(1) În procesul de luare a deciziilor, angajații contractuali au obligația să acționeze conform prevederilor legale și să își exercite capacitatea de apreciere în mod fundamentat și imparțial.

(2) Angajații contractuali au obligația de a nu promite luarea unor decizii de către instituția publică, de către alți angajați, precum și îndeplinirea atribuțiilor în mod privilegiat.

Art. 17 Obiective în evaluare:

(1) În exercitarea atribuțiilor specifice funcțiilor de conducere, angajații contractuali au obligația să asigure egalitatea de șanse, nondiscriminatorie, cu privire la dezvoltarea carierei pentru personalul contractual din subordine.

(2) Personalul contractual de conducere are obligația să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine, atunci când propune ori aprobă avansări, promovări, transferuri, numiri sau eliberări din funcții ori

acordarea de stimulente materiale sau morale, excluzând orice formă de favoritism sau discriminare.

(3) Personalul contractual de conducere are obligația de a nu favoriza sau defavoriza accesul ori promovarea în funcțiile contractuale pe criterii discriminatorii, de rudenie sau alte criterii neconforme cu principiile stipulate în acest cod.

Art. 18 Folosirea abuzivă a atribuțiilor funcției deținute:

(1) Personalul contractual are obligația de a nu folosi atribuțiile funcției deținute în alte scopuri decât cele prevăzute de lege.

(2) Prin activitatea de luare a deciziilor, de consiliere, de evaluare sau de participare la anchete ori acțiuni de control, personalul contractual nu poate urmări obținerea de foloase sau avantaje în interes personal ori producerea de prejudicii materiale sau morale altor persoane.

(3) Angajații contractuali au obligația de a nu interveni sau influența vreo anchetă de orice natură, din cadrul instituției sau din afara acesteia, în considerarea funcției pe care o dețin.

(4) Angajații contractuali au obligația de a nu impune altor angajați contractuali să se înscrie în organizații sau asociații, indiferent de natura acestora, ori de a nu le sugera acest lucru, promițându-le acordarea unor avantaje materiale sau profesionale.

Art. 19 Utilizarea resurselor publice:

(1) Personalul contractual este obligat să asigure ocrotirea proprietății publice, să evite producerea oricarui prejudiciu, acționând în orice situație ca un bun proprietar.

(2) Personalul contractual are obligația să folosească timpul de lucru, precum și bunurile aparținând instituției numai pentru desfășurare, în cadrul instituției, a activităților aferente funcției deținute.

(3) Personalul contractual trebuie să propună și să asigure, potrivit atribuțiilor care îi revin, folosirea eficientă și utilă a banilor publici, în conformitate cu prevederile legale.

Art. 20 Limitarea participării la achiziții, concesiuni sau închirieri:

(1) Orice angajat contractual poate achiziționa un bun aflat în proprietatea privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, supus vânzării în condițiile legii, cu excepția următoarelor cazuri:

b) când a luat cunoștință, în cursul sau ca urmare a îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, despre valoarea ori calitatea bunurilor care urmează să fie vândute;

c) când a participat, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, la organizarea vânzării bunului respectiv;

d) când poate influența operațiunile de vânzare sau când a obținut informații la care persoanele interesate de cumpărarea bunului nu au avut acces.

(2) Dispozițiile alin. 1, se pot aplica corespunzător și în cazul concesiunii sau închirierii unui bun aflat în proprietatea publică ori privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale.

(3) Angajaților contractuali le este interzis furnizarea informațiilor referitoare la bunurile proprietate publică sau privată a statului ori a unităților administrativ-teritoriale, supuse operațiunilor de vânzare, concesiune sau închiriere, în alte condiții decât cele prevăzute de lege.

(4) Prevederile alin. 1-3, se aplică în mod corespunzător și în cazul realizării tranzacțiilor prin interpus sau în situația conflictului de interese.

CAPITOLUL III

COORDONAREA, MONITORIZAREA ȘI CONTROLUL APLICĂRII NORMELOR DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ PENTRU PERSONALUL CONTRACTUAL

Art. 21 Sesizarea

(1) Conducerea *Spitalului Universitar de Urgență Elias* poate fi sesizată de orice persoană cu privire la:

- încălcarea prevederilor prezentului cod de conduită de către angajații contractuali;
- constrângerea sau amenințarea exercitată asupra angajatului contractual pentru a-l determina să încalce dispozițiile legale în vigoare ori să le aplice necorespunzător.

(2) Sesizarea prevăzută la alin.(1), nu exclude sesizarea organului disciplinar competent, potrivit legii.

(3) Angajații contractuali nu pot fi sancționați sau prejudiciați în nici un fel pentru sesizarea cu buna-credință a organelor disciplinare competente, în condițiile legii.

(4) Conducerea *Spitalului Universitar de Urgență Elias* va verifica actele și faptele pentru care a fost sesizată, cu respectarea confidențialității privind identitatea persoanei care a făcut sesizarea.

Art. 22 Solutionarea sesizării

(1) Analiza sesizărilor și reclamațiilor și emiterea unei hotărâri sau a unui aviz etic, după caz, se face în cadrul ședinței consiliului Etic, urmând următoarele etape:

a) managerul va înainta președintelui consiliului etic toate reclamațiile și sesizările ce revin în atribuțiile Consiliului etic și orice alte documente emise în legătură cu acestea;

b) secretarul Consiliului etic va pregăti documentația în sensul asigurării confidențialității datelor personale relevante, pentru protejarea imaginii publice a tuturor părților implicate;

c) secretarul Consiliului etic asigură convocarea membrilor consiliului etic;

d) președintele Consiliului etic va prezenta membrilor consiliului etic conținutul sesizărilor și /sau reclamațiilor primite;

e) membrii Consiliului etic analizează conținutul acestora și propun modalități de soluționare a sesizărilor folosind informațiile de natură legislativă, de etică și deontologie profesională;

f) în urma analizei, Consiliul etic, prin vot secret, adoptă hotărâri sau emite avize etice, după caz. Membrii Consiliului vor aproba includerea avizului / hotărârii în Anuarul etic.

g) secretarul Consiliului etic redactează un proces verbal al ședinței, care va fi semnat de către toți membrii prezenți;

h) hotărârea sau avizul de etică sunt comunicate managerului unității sanitare imediat după adoptare;

i) managerul unității sanitare va asigura comunicarea rezultatului către persoana care a formulat sesizarea și va dispune măsurile pe care le consideră necesare.

(2) Avizul și hotărârea etică pot fi incluse în Anuarul etic și putând fi considerate un model posibil de soluționare a unei spețe, urmând să fie utilizate la analize ulterioare și comunicate personalului unității sanitare.

CAPITOLUL IV **DISPOZITII FINALE**

Art. 23 Răspunderea

(1) Încalcarea dispozițiilor prezentului cod de conduită, atrage răspunderea disciplinară a personalului contractual, în condițiile legii;

(2) Organele cu atribuții disciplinare au competența de a cerceta încălcarea prevederilor prezentului cod de conduită și de a propune aplicarea sancțiunilor disciplinare în condițiile Legii nr. 53/2003 republicată.

(3) În cazul în care faptele savârșite întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni, vor fi sesizate organelor de urmarire penală competente, în condițiile legii.

(4) Personalul contractual răspunde patrimonial, potrivit legii, în cazurile în care, prin faptele săvârșite cu încălcarea normelor de conduită profesională, acesta aduce prejudicii persoanelor fizice și juridice.

(5) Personalul contractual răspunde patrimonial, în temeiul normelor și principiilor răspunderii civile contractuale, pentru pagubele materiale produse angajatorului din vina și în legatură cu munca lor.

Art. 24 Asigurarea publicității

Pentru informarea angajaților se va asigura afișarea codului de conduită la sediul spitalului, într-un loc vizibil, precum și pe site-ul spitalului.

Art. 25 Enumerarea normelor de conduită și de integritate a personalului contractual nu este limitativă ci se completează de drept cu cele cuprinse în prevederile legale în vigoare.

Art. 26 Intrarea în vigoare

Prezentul cod intră în vigoare de la data aprobării lui de catre Comitetul Director al *Spitalului Universitar de Urgență Elias*.

2. CODUL DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE A MEDICILOR

CAPITOLUL I.

PRINCIPIILE FUNDAMENTALE ALE EXERCITĂRII PROFESIEI DE MEDIC

ART.1 Scopul și rolul profesiei medicale:

Întreaga activitate profesională a medicului este dedicată exclusiv apărării vieții, sănătății și integrității fizice și psihice a ființei umane.

ART.2.Nediscriminarea

Actul profesional și întreaga activitate a medicului se vor exercita, respectiv desfășura fără niciun fel de discriminare, inclusiv în ceea ce privește starea de sănătate sau șansele de vindecare ale pacientului.

ART.3. Respectul demnității ființei umane

În toate situațiile actul profesional, în oricare formă sau modalitate s-ar desfășura, se va face cu respectarea strictă a demnității umane ca valoare fundamentală a profesiei medicale.

ART.4. Primordialitatea interesului și a binelui ființei umane

În toate deciziile cu caracter medical, medicul va trebui să se asigure că interesul și binele ființei umane prevalează interesului societății ori al științei.

ART.5. Obligatorietatea normelor profesionale și a celor de conduită

Medicul trebuie să depună toate diligențele și să se asigure că decizia profesională sau intervenția cu caracter medical – efectuate sau recomandate – respectă normele și obligațiile profesionale și regulile de conduită specifice cazului respectiv.

ART.6. Independența profesională

Medicul este dator să stăruie și să își apere independența profesională, fiind interzisă orice determinare a actului medical ori a deciziei profesionale de către rațiuni de rentabilitate economică sau de ordin administrative.

ART.7. Caracterul relației medic-pacient

Relația medicului cu pacientul va fi una exclusiv profesională și se va clădi pe respectul acestuia față de demnitatea umană, pe înțelegere și compasiune față de suferință.

ART.8. Obligația diligenței de mijloace

Medicul își va dedica întreaga știință și pricepere interesului pacientului său și va depune toată diligența pentru a se asigura că decizia luată este corectă, iar pacientul beneficiază de maximum de garanții în raport cu condițiile concrete, astfel încât starea sa de sănătate – fizica și psihoemotională – să nu aibă de suferit.

ART.9. Principiul specializării profesionale

Cu excepția unor cazuri de urgență vitală, medicul acționează potrivit specialității, competențelor și practicii pe care le are.

ART.10. Respectul față de confrăți

De-a lungul întregii sale activități, medicul își va respecta confracții, ferindu-se și abținându-se să îi denigreze, și îi va ajuta necondiționat.

CAPITOLUL II. **CONSIMȚĂMÂNTUL**

ART.11 Acordarea și retragerea consimțământului

(1) Nicio intervenție în domeniul sănătății nu se poate efectua fără ca persoana vizată să-și fi dat, în prealabil, consimțământul liber și în cunoștința de cauză, cu excepția marilor urgente și a pacienților aflați în afara stării de conștiință și/sau responsabilitate.

(2) În aceleași condiții, consimțământul se poate și retrage în orice moment de către persoana vizată.

(3) Dispozițiile privind retragerea consimțământului sunt valabile și în ceea ce privește consimțământul exprimat, în condițiile legii, de altă persoană sau instituție decât persoana respectivă.

ART.12 Consimțământul în cazul minorilor

(1) Atunci când, conform legii, un minor nu are capacitatea de a consimți la o intervenție, aceasta nu se poate efectua fără acordul reprezentantului său, autorizarea unei autorități sau a unei alte persoane ori instanțe desemnate prin lege.

(2) Medicul, în funcție de vârsta și gradul de maturitate a minorului și numai strict în interesul acestuia, poate lua în considerare și părerea minorului.

ART.13 Consimțământul persoanelor fără capacitatea de a consimți

Atunci când, conform legii, un major nu are, din cauza unui handicap mintal, a unei boli sau dintr-un motiv similar, capacitatea de a consimți la o intervenție, aceasta nu se poate efectua fără acordul reprezentantului său ori fără autorizarea unei autorități sau a unei persoane ori instanțe desemnate prin lege, cu excepția situațiilor care pot influența iminent nefast starea de sănătate sau chiar viața persoanei.

ART.14 Informarea prealabilă și adecvată a persoanei

(1) Medicul va solicita și va primi consimțământul numai după ce, în prealabil, persoana respectivă sau cea îndreptățită să își dea acordul cu privire la intervenția medicală a primit informații adecvate în privința scopului și naturii intervenției, precum și în privința consecințelor și a riscurilor previzibile și în general acceptate de societatea medicală.

(2) Pe cât posibil, medicul va urmări ca informarea să fie adecvată raportat la persoana care urmează să își manifeste consimțământul.

ART.15. Lipsa consimțământului în situații de urgență

Atunci când, din cauza unei situații de urgență, nu se poate obține consimțământul adecvat, se va putea proceda imediat la orice intervenție indispensabilă din punct de vedere medical în folosul sănătății persoanei vizate.

ART.16. Consimțământul implicit

În interesul pacientului sunt valabile și vor fi luate în considerare ca atare autorizările și dorințele exprimate anterior cu privire la o intervenție medicală de către un pacient care, în momentul noii intervenții, nu este într-o stare care să îi permită să își exprime voința sau dacă prin natura sa actul medical are o succesiune și o repetabilitate specifică.

CAPITOLUL III.

SECRETUL PROFESIONAL SI ACCESUL LA DATELE REFERITOARE LA STAREA DE SĂNĂTATE

ART.17. Secretul profesional

Medicul va păstra secretul profesional și va acționa în acord cu dreptul legal al fiecărei persoane la respectul vieții sale private din punctul de vedere al informațiilor referitoare la sănătatea sa.

ART.18. Întinderea obligației de păstrare a secretului profesional

(1) Obligația medicului de a păstra secretul profesional este opozabilă inclusiv față de membrii familiei persoanei respective, dacă aceștia nu sunt agreeți de către pacient pentru a primi informații despre starea sănătății lui.

(2) Obligația medicului să păstreze secretul profesional persistă și după ce persoana respectivă a încetat să îi fie pacient sau a decedat.

ART.19. Transmiterea datelor referitoare la sănătatea persoanei

(1) Medicul va gestiona informația medicală în baza prevederilor prezentului cod, ale legislației în vigoare sau în baza mandatului pacientului.

(2) Obligația medicului de informare nu mai subzistă în cazul în care pacientul decide, sub semnătură, că nu mai dorește să fie informat în cazul în care informațiile prezentate de către medic i-ar cauza suferință.

ART. 20. Derogări de la regula păstrării secretului profesional

Derogările de la dreptul fiecărei persoane la respectul vieții sale private din punctul de vedere al informațiilor referitoare la sănătate sunt numai cele prevăzute în mod expres de lege.

CAPITOLUL IV.

REGULI GENERALE DE COMPORTAMENT ÎN ACTIVITATEA MEDICALĂ

ART. 21 Comportamentul profesional și etic

(1) Medicul trebuie să fie un model de comportament profesional și etic, fiind în permanență preocupat de creșterea nivelului său profesional și moral, a autorității și prestigiului profesiei medicale.

(2) Comportamentul profesional implică, fără a se limita la preocuparea constantă și permanent a medicului pentru aflarea, pe orice cale, inclusiv prin intermediul formelor de educație medicală continuă, a celor mai noi descoperiri, procedee și tehnici medicale asimilate și agreeate de comunitatea medicală.

ART. 22 Fapte și acte nedeontologice

Sunt contrare principiilor fundamentale ale exercitării profesiei de medic, în special, următoarele acte:

- a. practicarea eutanasiei și eugeniei;
- b. cu excepția situațiilor prevăzute de lege sau de normele profesiei, refuzul acordării serviciilor medicale;
- c. abandonarea unui pacient care necesită servicii de urgență sau se află în pericol fără asigurarea că acesta a fost preluat de o altă unitate medicală sau de un alt medic ori că beneficiază de condiții adecvate situației în care se află și stării sale de sănătate;
- d. folosirea unor metode de diagnostic sau tratament nefundamentate științific sau neacceptate de comunitatea medicală, cu risc pentru pacient;

- e. cu excepția urgențelor vitale, exercitarea profesiei medicale în condiții care ar putea compromite actul profesional sau ar putea afecta calitatea actului medical;
- f. emiterea unui document medical de complezență sau pentru obținerea unui folos nelegal sau imoral;
- g. emiterea unui document medical pentru care nu există competență profesională;
- h. atragerea pacienților profitând de funcția ocupată sau prin intermediul unor promisiuni oneroase și neconforme cu normele publicității activităților medicale;
- i. folosirea, invocarea sau lăsarea impresiei deținerii unor titluri profesionale, specialități ori competențe profesionale neconforme cu realitatea;
- j. încălcarea principiilor fundamentale ale exercitării profesiei de medic;
- k. respingerea publică, cu excepția dezbatărilor din comunitatea medicală, a unor mijloace de diagnostic, tratament și profilaxie recunoscute de comunitatea științifică academică medicală, precum și recomandarea publică a unor tratamente nefundamentate științific.

ART.23. Atingeri ale independenței profesionale

Constituie o atingere gravă adusă caracterului independent al profesiei medicale următoarele acte:

- a. cu excepția situațiilor prevăzute de lege și cu anunțarea prealabilă a organelor profesiei, asocierea sau colaborarea, sub orice formă și în orice modalitate, directă ori indirectă, dintre un medic și o persoană care produce sau distribuie medicamente;
- b. reclama, în orice mod, la medicamente, suplimente alimentare, aparatură medicală sau alte produse de uz medical;
- c. implicarea, direct sau indirect, în distribuția de medicamente, suplimente alimentare, dispozitive medicale, aparatură medicală sau de alte produse de uz medical;
- d. încălcarea principiului transparenței în relația cu producătorii și distribuitorii de medicamente și produse medicale;
- e. primirea unor donații sub formă de cadouri în bani sau în natură ori alte avantaje, a căror valoare le face să își piardă caracterul simbolic și care pot influența actul medical, de la una dintre entitățile prevăzute la lit. a)-c).

ART.24. Principiul transparenței

(1) Medicul va solicita și va accepta numai sponsorizarea activităților realizate strict în interes profesional și va încheia contractul numai în măsura în care nu există o condiționare de orice fel cu privire la obținerea de către sponsor a unor foloase nelegale ori de natură a influența decizia sau prescripția medicală.

(2) Medicul angajat ori aflat în relații contractuale cu un furnizor de servicii medicale îl va informa pe acesta despre existența unei oferte de sponsorizare și despre numele sponsorului înaintea încheierii contractului de sponsorizare. Dacă angajatorul sau beneficiarul se oferă în scris și în timp util să finanțeze el activitatea în considerentul căreia a fost primita oferta de sponsorizare, medicul va renunța la oferta de sponsorizare.

(3) Medicul va ține evidența sponsorizărilor și va informa colegiul teritorial în termen de 60 de zile dacă valoarea unei sponsorizări sau valoarea totală a sponsorizărilor depășește cuantumul stabilit prin decizia Consiliului național al Colegiului Medicilor din România.

(4) În toate situațiile în care sunt sponsorizate activități ce urmează să aibă loc în afara României, înaintea executării contractului de sponsorizare, medicul va depune un exemplar și la colegiul teritorial la care este înregistrat.

(5) Contractele de sponsorizare vor fi păstrate pe o durată de 1 (un) an de la data executării lor și, la cerere, vor fi puse la dispoziția organelor corpului profesional.

(6) Prevederile alin. (3), (4) și (5) se vor aplica și în cazul în care medicul va fi prestator de servicii ori cesionar de drepturi de autor către un producător ori distribuitor de medicamente,

produse medicale ori dispozitive medicale.

(7) Colegiile teritoriale pot înființa un serviciu de informare a medicilor cu privire la încheierea, executarea și implicațiile juridice ale contractelor de sponsorizare.

ART.25. Caracterul nemediat al relației medic-pacient

Cu excepția unor situații obiectiv excepționale și imposibil de înlăturat, orice decizie medicală se va baza în primul rând pe examinarea personală și nemediată a pacientului de către medicul respectiv.

ART. 26. Limitele angajamentului profesional

(1) În orice situație, angajamentul profesional al medicului nu poate depăși competența profesională, capacitatea tehnică și de dotare a cabinetului sau a unității sanitare ori baza materială afectată, inclusiv prin convenții sau colaborări ferme cu alte unități sanitare.

(2) Dacă medicul nu are suficiente cunoștințe ori experiența necesară pentru a asigura o asistență medicală corespunzătoare, acesta va solicita un consult adecvat situației sau va îndruma bolnavul către un astfel de consult la o altă unitate medicală. Aceleași dispoziții se vor aplica și în cazul în care dotarea tehnică și materială a unității în care are loc consultul sau intervenția medicală nu este adecvată consultului, stabilirii diagnosticului sau intervenției medicale.

ART.27. Diligența de claritate

Medicul care a răspuns unei solicitări cu caracter medical se va asigura că persoana respectivă a înțeles pe deplin prescripția, recomandarea sau orice altă cerință a medicului, precum și cu privire la faptul că pacientul este, după caz, preluat de o altă unitate medicală ori în supravegherea altui specialist în domeniu.

ART.28. Colaborarea cu alți specialiști

(1) În situația în care pacientul a fost preluat sau îndrumat către un alt specialist, medicul va colabora cu acesta din urmă, punându-i la dispoziție orice fel de date sau informații cu caracter medical referitoare la persoana în cauză și informându-l cu privire la orice altă chestiune legată de starea de sănătate a acesteia.

(2) Recomandările formulate de alți specialiști în scris, inclusiv sub forma scrisorii medicale, nu au caracter obligatoriu pentru medicul curant, acesta având libertate de decizie, conform propriilor competențe profesionale și situației particulare a pacientului.

ART.29. Consultul în echipă

În situația în care este necesar, medicul, cu consimțământul pacientului sau, după caz, al persoanei, respectiv al instituției abilitate, va solicita părerea unuia sau mai multor medici, cu care se poate consulta, pentru luarea celor mai adecvate măsuri în interesul pacientului.

ART.30. Luarea deciziei și comunicarea ei

(1) În cazul unui consult organizat de către medicul curant în condițiile art. 28, luarea și comunicarea deciziei finale aparțin medicului care l-a organizat.

(2) Dacă opinia majorității medicilor participanți la un consult organizat în condițiile art. 28 diferă de a medicului care a organizat consultul, pacientul ori, după caz, instituția sau persoana abilitată va fi informată.

ART.31. Dreptul la o a doua opinie medicală

În toate situațiile medicul va respecta dreptul pacientului de a obține o a doua opinie medicală.

ART.32. Actul medical de la distanță

(1) Se realizeaza asa cum este definit in ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 196 din 18 noiembrie 2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății

ART.33. Finalizarea obligației asumate

(1) Medicul se va asigura că pacientul a înțeles natura și limitele relației medic-pacient, că are o așteptare corectă cu privire la rezultatele actului medical și la serviciile medicale pe care acesta urmează să le primească.

(2) Odată încheiată înțelegerea medic-pacient, medicul trebuie să ducă la îndeplinire toate obligațiile asumate, așa cum rezultă ele din înțelegerea părților, dintr-un document scris dacă există sau din obiceiurile și cutumele profesiei medicale.

ART.34. Refuzul acordării serviciilor medicale

(1) Refuzul acordării asistenței medicale poate avea loc strict în condițiile legii sau dacă prin solicitarea formulată persoana în cauză îi cere medicului acte de natură a-i știrbi independența profesională, a-i afecta imaginea sau valorile morale ori solicitarea nu este conformă cu principiile fundamentale ale exercitării profesiei de medic, cu scopul și rolul social al profesiei medicale.

(2) În toate cazurile, medicul va trebui să informeze pacientul, în scris, despre aceasta intenție, explicând persoanei respective motivele care au stat la baza refuzului său, se va asigura că prin refuzul acordării serviciilor medicale viața sau sănătatea persoanei în cauză nu este pusă în pericol și, în măsura în care refuzul este bazat pe încălcarea convingerilor sale morale, va îndruma persoana în cauză, ca alternativă, spre un alt coleg sau o altă unitate medicală.

CAPITOLUL V.

ACTIVITĂȚILE CONEXE ACTULUI MEDICAL

ART.35. Legalitatea și realitatea conținutului documentelor medicale

Medicul va elibera persoanelor îndreptățite numai documentele permise de lege și care atestă realitatea medicală așa cum rezultă aceasta din datele și informațiile pe care medicul le deține în mod legal ori așa cum a rezultat ea în urma exercitării profesiei cu privire la persoana respectivă.

ART.36. Conformitatea documentului medical cu specialitatea medicală

(1) Documentele medicale referitoare la starea de sănătate a pacientului, întocmite de medic în urma exercitării personale a profesiei, vor fi în limita specialității și competențelor profesionale ale medicului respectiv.

(2) Orice activitate medicală se va consemna în documente adecvate înregistrării activității respective și se va finaliza printr-un înscris medical, certificându-se prin semnatura și parafa.

ART.37. Obligații referitoare la sănătatea publică

(1) Medicul are obligația profesională și legală să se îngrijească de respectarea regulilor de igienă și de profilaxie. În acest scop, ori de câte ori are ocazia și este cazul, el va semna persoanele respective responsabilitatea ce le revine acestora față de ele însele, dar și față de comunitate și colectivitate.

(2) Medicul are obligația morală de a aduce la cunoștință organelor competente orice situație de care află și care reprezintă un pericol pentru sănătatea publică.

ART.38. Semnalarea erorilor profesionale

(1) Medicul care ia cunoștință despre fapte care, în opinia lui, ar putea constitui erori profesionale va informa prin scrisoare medicală medicul autor al faptei.

(2) Dacă eroarea nu este corectată ori apreciază că nu s-au întreprins toate măsurile adecvate situației, medicul va sesiza în mod cât mai detaliat organismele corpului profesional și, cu excepția situațiilor prevăzute de lege, nu va face publice datele.

ART.39. Primordialitatea concilierii

În orice situație litigioasă ori divergență profesională, înaintea oricărui demers public este obligatorie procedura de conciliere din cadrul corpului profesional.

ART.40. Obligația de sprijin reciproc și de loialitate

În toate situațiile și împrejurările legate de exercitarea obligațiilor profesionale, medicii își vor acorda sprijin reciproc și vor acționa cu loialitate unul față de celălalt. Obligația de sprijin și loialitate subzistă și față de corpul profesional și organismele sale.

ART.41. Concurența loială

(1) Este interzisă practicarea concurenței neloiale în exercitarea activității medicale sau în legătură cu aceasta.

(2) Prin concurență neloială se înțelege orice acțiune, atitudine sau altă formă de manifestare a medicului, personalului angajat, colaboratorilor ori interpușilor acestora, făcută cu scopul de a menține sau atrage clientela ori de a crește veniturile obținute din activitatea medicală, în detrimentul altor concurenți, cum ar fi:

a. deturnarea sau încercarea de deturnare a clientelei prin discreditarea profesională a unui confrate;

b. perceperea unor onorarii subevaluate în raport cu prețul pieții sau calitatea prestației, atât din punctul de vedere al prestigiului profesiei, cât și din punctul de vedere al onestității față de pacient, cu scopul de a atrage clientela ori de a crește veniturile obținute din activitatea medicală, în detrimentul altor concurenți, cu riscul de a oferi servicii la niveluri calitative inferioare, precum și acordarea unor reduceri/scutiri/eșalonări de onorarii;

c. atragerea/fidelizarea clientelei cu avantaje materiale, oferite sub orice formă;

d. racolarea personalului instruit și format la o unitate medicală concurentă;

e. determinarea reprezentanților oricăror autorități/instituții de a sfătui toți solicitanții să se adreseze unei anumite unități medicale;

f. neemiterea sau emiterea neregulată a chitanțelor/bonurilor fiscale/facturilor pentru serviciile taxate;

g. participarea sau colaborarea la evenimente (audio, video, pe suport informatic etc.) cu scopul de a-și face publicitate în vederea atragerii de clientela, în alte condiții decât cele prevăzute de lege și de prezentul cod;

h. însărcinarea unui profesionist, chiar și cu titlu gratuit, de a procura clienți ori a face reclamă;

i. oferirea de avantaje materiale oricărei persoane pentru atragerea clientelei;

j. orice alte acte sau fapte în accepțiunea prezentului alineat, care vor fi calificate ca atare de către comisia de disciplină, din oficiu sau ca răspuns la sesizări.

(3) Este admis serviciul gratuit în scopuri filantropice și nu pentru a menține sau atrage clientela ori pentru a crește veniturile obținute din activitatea medicală, în detrimentul altor concurenți, în cazuri justificate cum ar fi:

a. prestații efectuate rudelor până la gradul al III-lea inclusiv sau unui alt medic;

b. servicii medicale acordate persoanelor paupere, care nu își pot permite costul lor;

c. alte situații cu caracter excepțional reglementate legal.

CAPITOLUL VI.

CERCETAREA MEDICALĂ

ART. 42. Principiul legalității și eticii cercetării medicale

Orice activitate de cercetare medicală va fi efectuată cu respectarea strictă a principiilor fundamentale ale exercitării profesiei de medic, în respect deplin față de ființa și de specia umană și cu respectarea strictă a condițiilor prevăzute de lege și normele profesiei.

ART. 43. Cercetarea pe ființa umană

Cercetarea pe ființa umană are caracter de excepție și poate fi făcută numai dacă, în mod cumulativ, sunt întrunite următoarele condiții:

- a. nu există nicio metodă alternativă la cercetarea pe ființe umane de eficacitate comparabilă;
- b. riscurile la care se poate expune persoana nu sunt disproporționate în comparație cu beneficiile potențiale ale cercetării;
- c. proiectul de cercetare a fost aprobat de instanța sau autoritatea competentă după ce a făcut obiectul unei examinări independente asupra pertinentei sale științifice, inclusiv al unei evaluări a importanței obiectivului cercetării, precum și al unei examinări pluridisciplinare a acceptabilității sale pe plan etic;
- d. persoana asupra căreia se fac cercetări este informată asupra drepturilor sale și asupra garanțiilor prevăzute prin lege pentru protecția sa;
- e. consimțământul a fost dat în mod expres, specific și a fost consemnat în scris. Acest consimțământ poate fi retras expres în orice moment.

ART. 44. Cercetarea pe persoana fără capacitatea de a consimți

Nu poate fi desfășurată activitate de cercetare științifică medicală pe o persoană care nu are capacitatea de a consimți decât dacă sunt întrunite cumulativ condițiile următoare:

- a. sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 43 lit. a)-d);
- b. rezultatele cercetării au potențialul de a produce beneficii reale și directe pentru sănătatea sa;
- c. cercetarea nu se poate efectua cu o eficacitate comparabilă pe subiecți capabili să își dea consimțământul;
- d. autorizarea necesară prevăzută la art. 43 lit. c) a fost dată specific și în scris;
- e. persoana în cauză nu are obiecții.

ART. 45. Diligența medicului

Medicul este dator să depună toată diligența și să stăruie pentru lămurirea tuturor împrejurărilor de fapt și de drept atunci când este implicat într-o activitate de cercetare medicală. În caz de nevoie, pentru lămurirea deplină, medicul este dator să solicite sprijinul organismelor profesiei medicale.

ART. 46. Intervenția asupra persoanei

Nicio persoană nu va putea fi supusă experiențelor, testelor, prelevărilor, tratamentelor sau altor intervenții în scop de cercetare decât în condițiile expres și limitativ prevăzute de lege.

ART. 47. Prelevarea și transplantul de organe, țesuturi și celule de origine umană de la donatori în viață

(1) Prelevarea și transplantul de organe, țesuturi și celule de origine umană de la donatori în viață se fac exclusiv în cazurile și condițiile prevăzute de lege, cu acordul scris, liber, prealabil și expres al acestora și numai după ce persoana respectivă a fost informată, în

prealabil, asupra riscurilor intervenției. În toate cazurile, până în momentul prelevării, donatorul poate reveni asupra consimțământului dat.

(2) În afara cazurilor expres prevăzute de lege este interzisă prelevarea de organe, țesuturi și celule de origine umană de la minori, precum și de la persoane aflate în viață, dar lipsite de discernământ din cauza unui handicap mintal, unei tulburări mintale grave sau dintr-un alt motiv similar.

ART. 48. Prelevarea de organe, țesuturi și celule umane de la persoane decedate

Prelevarea de organe, țesuturi și celule umane, în scop terapeutic sau științific, de la persoane decedate se efectuează numai în condițiile prevăzute de lege, cu acordul scris, exprimat în timpul vieții, al persoanei decedate sau, în lipsa acestuia, cu acordul scris, liber, prealabil și expres dat, în ordine, de soțul supraviețuitor, de părinți, de descendenți ori, în sfârșit, de rudele în linie colaterală până la gradul al patrulea inclusiv.

CAPITOLUL VII.

DISPOZIȚII FINALE

ART.49 Aplicarea codului de deontologie medicală

Prezentul cod de deontologie medicală se aplică tuturor medicilor care exercită profesia pe teritoriul României, indiferent de forma de organizare, sursa finanțării sau de caracterul permanent, temporar ori ocazional al activității.

3. ETICA SI DEONTOLOGIA FARMACISTULUI

CAPITOLUL I. **PRINCIPII GENERALE**

ART. 1: Principiile fundamentale in baza carora se exercita profesia de farmacist sunt urmatoarele:

- a) exercitarea profesiei se face exclusiv in respect fata de viata si de persoana umana;
- b) in orice situatie primeaza interesul pacientului si sanatatea publica;
- c) respectarea in orice situatie a drepturilor pacientului;
- d) colaborarea ori de cate ori este cazul cu toti factorii implicati in asigurarea starii de sanatate a pacientului;
- e) adoptarea unui rol activ fata de informarea si educatia sanitara a publicului, precum si fata de combaterea toxicomaniei, polipragmaziei, dopajului, automedicatiei si a altor flageluri;
- f) acordarea serviciilor farmaceutice se face la cele mai inalte standarde de calitate posibile pe baza unui nivel inalt de competenta stiintifica, aptitudini practice si performante profesionale, in concordanta cu progresele stiintelor si practicii farmaceutice;
- g) in exercitarea profesiei farmacistii trebuie sa dovedeasca loialitate si solidaritate unii fata de altii in orice imprejurare, sa isi acorde colegial ajutor si asistenta pentru realizarea indatoririlor profesionale;
- h) farmacistii trebuie sa se comporte cu cinste si demnitate profesionala si sa nu prejudicieze in niciun fel profesia de farmacist sau sa submineze increderea publica in aceasta.

ART. 2 In situatiile in care in rezolvarea unei probleme alegerea solutiei nu este prevazuta in normele legale, farmacistul trebuie sa ia o decizie concordanta cu etica profesiei si sa isi assume responsabilitatea.

ART. 3 Pentru respectarea principiilor de mai sus farmacistul este obligat sa isi pastreze libertatea si independenta profesionala conform juramantului profesiei.

ART. 4 Colegiul Farmacistilor din Romania garanteaza mentinerea standardelor profesionale la cel mai inalt nivel posibil, in scopul ocrotirii sanatatii publice, prin supravegherea respectarii de catre farmacisti a indatoririlor profesionale si a eticii profesionale, precum si prin apararea independentei, onoarei si demnitatii profesionale.

CAPITOLUL II. **STANDARDE DEONTOLOGICE**

2.1. Responsabilitatea personală și independența farmacistilor

ART. 5 In vederea indeplinirii dispozitiilor art. 8, farmacistul, in timpul exercitarii actului profesional, este obligat sa respecte urmatoarele reguli:

- a) sa isi exercite profesia in conformitate cu procedurile standard de operare scrise, prevazute de regulile de buna practica din domeniul sau de activitate;
- b) sa isi indeplineasca indatoririle profesionale cu competenta, in termenele stabilite;
- c) sa profeseze doar in acele posturi in care i se permite sa isi respecte indatoririle esentiale ca farmacist, libertatea de decizie si independenta profesionala;

- d) sa accepte acele posturi pentru care are competenta si disponibilitatea necesare pentru a indeplini cu succes indatoririle profesionale. In acest sens trebuie sa se informeze asupra specificului activitatii, accesului la mijloacele necesare pentru exercitarea profesiei la standardele necesare;
- e) sa isi indeplineasca personal atributiile si la nevoie sa delege o persoana competenta autorizata pentru indeplinirea anumitor activitati profesionale, asumandu-si raspunderea;
- f) sa informeze imediat o persoana responsabila in cazul in care nu isi poate indeplini indatoririle profesionale, pentru a se putea lua la timp masuri de remediere;
- g) sa raporteze medicului prescriptor sau autoritatilor competente orice efect nedorit sau advers al medicamentelor, in scopul optimizarii tratamentelor;
- h) sa se abtina sa critice sau sa condamne convingerile personale ori religioase ale pacientului care apeleaza la serviciile sale;
- i) sa acorde servicii in mod egal pentru toti pacientii, fara discriminare, in ordinea solicitarii acestora, cu exceptia situatiilor de urgenta;
- j) sa se asigure ca serviciile sale au fost percepute si intelese corect de pacient, incurajandu-l sa participe activ la reusita tratamentului;
- k) sa nu refuze nejustificat acordarea serviciilor care ii intra in atributii, conform legii.

ART. 6 Farmacistul poate refuza acordarea unor servicii catre pacient atunci cand refuzul este justificat de interesul sanatatii pacientului.

ART. 7 Inainte de a-si asuma o functie de conducere, farmacistul trebuie sa se autoevalueze si sa se asigure ca este capabil sa indeplineasca toate responsabilitatile acestei functii.

ART. 8 In exercitarea functiei, farmacistul-sef are urmatoarele obligatii

- a) trebuie sa se informeze asupra tuturor aspectelor si cerintelor legate de functia pe care o indeplineste;
- b) trebuie sa se asigure ca toti membrii personalului aflat in subordinea sa sunt informati asupra atributiilor profesionale pe care trebuie sa le indeplineasca;
- c) trebuie sa transmita instructiunile clar pentru a impiedica orice risc de eroare; in masura posibilitatilor, el va transmite in scris proceduri standard de operare;
- d) se asigura ca membrii personalului aflat in subordinea sa isi indeplinesc atributiile in conformitate cu prevederile legale, dar si cu competenta si aptitudinile personale;
- e) trebuie sa respecte independenta profesionala a farmacistilor din subordine;
- f) se asigura ca echipamentele, localul si utilitatile de la locul de munca sunt mentinute la standardele acceptate pentru desfasurarea in bune conditii a activitatilor profesionale;
- g) se asigura ca toate activitatile profesionale desfasurate sub controlul sau, precum si cele exercitate de el personal sunt supuse asigurarii de raspundere profesionala;
- h) se asigura ca toate masurile privind pastrarea confidentialitatii sunt efective;
- i) are datoria sa notifice colegiului pe raza caruia isi desfasoara activitatea orice schimbare de interes profesional privind membrii personalului din subordinea sa ori functia sa;
- j) trebuie sa accepte, in masura posibilitatilor, elevi si studenti pentru indeplinirea stagiului de practica in unitatea pe care o conduce.

2.2. Competența profesională

ART. 9 Farmacistul trebuie sa isi asigure si sa isi mentina la un inalt nivel pregatirea profesionala, prin actualizarea permanenta a cunostintelor in aria sa profesionala, in scopul indeplinirii atributiilor cu competenta necesara.

ART. 10 In vederea actualizarii permanente a cunostintelor profesionale, farmacistul este obligat:

- a) sa isi planifice si sa participe la formele de pregatire profesionala organizate sau acreditate de Colegiul Farmacistilor din Romania;
- b) sa evalueze si sa aplice in practica curenta cunostintele actualizate permanent;
- c) sa ateste cu documente doveditoare pregatirea sa, prin formele programelor de dezvoltare profesionala acceptate, atunci cand acest lucru ii este solicitat de comisiile de specialitate ale colegiului teritorial la care este inregistrat.

2.3. Confidențialitatea

Farmacistul are datoria de a respecta si proteja informatia profesionala.

ART. 11 Farmacistul trebuie sa respecte si sa protejeze confidentialitatea informatiilor referitoare la pacienti, obtinute in cursul activitatilor profesionale.

ART. 12 Informatiile pot fi dezvaluite in urmatoarele cazuri:

- a) cand pacientul si-a dat consimtamantul scris;
- b) cand tutorele pacientului a consimtit in scris, daca varsta pacientului sau starea sa de sanatate nu permite aceasta;
- c) cand este necesar pentru a preveni afectari majore sau punerea in pericol a sanatatii pacientului, a unei terte persoane sau a publicului in general;
- d) stabilirea vinovatiei in cazul savarsirii unor infractiuni, la solicitarea instantei de judecata;
- e) in alte situatii prevazute de lege.

ART. 13 Farmacistul nu trebuie sa dezvalui, decat cu acordul scris al medicului prescriptor, nicio informatie referitoare la practica prescrierii acestuia.

ART. 14 Farmacistul trebuie sa protejeze informatia profesionala interna, respectand urmatoarele reguli:

- a) sa nu permita accesul tertilor la informatii privind activitatea unitatii in care isi desfasoara activitatea, decat cu acordul scris al angajatorului sau in alte situatii prevazute de lege;
- b) sa respecte cerintele legale de protectie a informatiilor privind acumularea si utilizarea acestora;
- c) sa asigure protectia informatiilor la operatiunile de stocare, transmitere, primire ori distrugere.

2.4. Relatii de colaborare ale farmacistului

ART.15 In exercitarea profesiei, farmacistul are datoria ca in interesul bolnavului si al pacientului in general sa colaboreze cu toti confratii sai. In acest sens:

- a) toti farmacistii isi acorda ajutor reciproc si consultanta pentru realizarea indatoririlor profesionale;
- b) farmacistii isi rezolva singuri litigiile, cu respectarea spiritului de colegialitate; daca nu reusesc, fac apel la comisia de litigii a colegiului;
- c) farmacistul trebuie sa isi trateze toti colaboratorii cu respect, bunavointa si colegialitate;
- d) farmacistul trebuie sa dovedeasca in orice imprejurare solidaritate fata de colegii sai si loialitate fata de corpul profesional si profesia de farmacist.

ART.16 In interesul pacientului si al publicului in general, farmacistul trebuie sa colaboreze cu medicul si cu alti membri ai echipei de sanatate. In acest sens:

- a) farmacistul colaboreaza activ cu medicul prescriptor pentru a realiza efectuarea tratamentului pacientului la timp, in parametrii optimi si in interesul acestuia;
- b) in colaborarea sa cu medicul, farmacistul se va abtine de la orice intelegere in scop material sau de alta natura care ar avea drept rezultat incalcarea dreptului pacientului;
- c) farmacistul trebuie sa se abtina de la orice fapt care ar putea aduce prejudicii demnitatii si imaginii medicului sau altor membri ai profesiunilor sanitare, pentru a nu crea neincredere pacientului

2.5. Concurența neloială

ART. 17 Farmacistul nu trebuie sa utilizeze mijloacele concurentei neloiale in vederea obtinerii unor avantaje materiale sau de alta natura.

ART. 18 Se considera a fi practici neloiale, fara a fi limitative, urmatoarele activitati:

- a) atragerea pacientilor prin oferirea de avantaje materiale sau reclama mincinoasa;
- b) folosirea de functia detinuta sau de mandatul incredintat in cadrul organelor de conducere pentru atragerea de pacienti.

ART. 19 Este sanctionabila denuntarea nejustificata si in scop concurential a colegilor.

2.6. Publicitatea

ART. 20 Orice informatie furnizata publicului de catre farmacist in legatura cu serviciile de sanatate oferite trebuie sa fie corecta, decenta, legala si onesta.

ART. 21 Orice informatie si material promotional cu privire la serviciile profesionale trebuie sa fie in concordanta cu rolul farmacistului in promovarea sanatatii si sa permita pacientului sa decida independent asupra solicitarii serviciului respectiv.

ART. 22 In scopul promovarii unor servicii proprii, farmacistii trebuie sa se abtina de la a defaima serviciile profesionale ale altor confrati.

ART. 23 Farmacistul trebuie sa se abtina de la orice procedee sau mijloace contrare demnitatii profesionale, care ar prejudicia dreptul pacientului de a-si alege singur farmacistul.

ART. 24 Pe tot timpul exercitarii profesiei, farmacistul trebuie sa se asigure ca actiunile de promovare a medicamentelor, in care este implicat sau care au loc in unitatile in care el lucreaza, sunt in conformitate cu prevederile legale privind publicitatea medicamentelor.

ART. 25 Farmacistul se va asigura ca promovarea medicamentelor nu implica obligarea pacientului de a cumpara sau de a primi medicamente nedorite sau in exces, in locul celor dorite sau impreuna cu acestea.

2.7. Servicii farmaceutice de urgență

ART. 26 (1) Pentru asigurarea continuitatii asistentei cu medicamente a populatiei, farmacistii trebuie sa furnizeze, in conditiile legii, servicii farmaceutice de urgenta.

(2) Furnizarea serviciilor farmaceutice de urgenta se va face cu respectarea urmatoarelor principii:

- a) farmacistul va utiliza toate cunostintele sale profesionale pentru a veni in sprijinul pacientului;

- b) pentru a realiza un serviciu de calitate, farmacistul va solicita pacientului sau aparținătorului acestuia toate informațiile legate de urgența cererii sale, respectiv medicația curentă, existența altor afecțiuni sau alergii, precum și alte aspecte care pot influența decizia farmacistului;
- c) decizia farmacistului va fi luată avându-se în vedere și afecțiunea pentru care se solicită medicamentul, grupa terapeutică din care face parte medicamentul, efectele adverse și contraindicațiile;
- d) în funcție de gravitatea situației prezentate, farmacistul va încerca să ia legătura cu medicul curant al pacientului sau cu un alt medic;
- e) dozele eliberate pot fi pentru maximum 24 de ore, în zilele lucrătoare, și pentru maximum 72 de ore, pentru sfârșitul de săptămână și sărbătorile legale;
- f) orice intervenție de acest tip va fi însoțită de recomandarea farmacistului ca pacientul să se adreseze imediat medicului;
- g) în cazul copiilor, eliberarea unui medicament va fi însoțită de recomandarea către părinți de a consulta în cel mai scurt timp medicul de familie sau de a apela la serviciul de urgență;
- h) medicamentele psihotrope și stupefiante nu fac obiectul serviciilor farmaceutice de urgență.

ART. 27 Pentru a realiza în condiții bune serviciile farmaceutice de urgență, farmacistul este obligat să acorde primul ajutor, în limita competențelor sale, și să solicite intervenția serviciilor specializate, informând asupra măsurilor luate din proprie inițiativă.

ART. 28 (1) Farmacistul poate elibera medicamente fără prescripție medicală în următoarele situații:

- a) pacientul este bolnav cronic și este cunoscut de către farmacist sau se află în evidențele farmaciei ca utilizator al medicamentului solicitat, dar din diverse motive nu a putut ajunge la medic;
- b) pacientul nu posedă o prescripție medicală, dar prezintă un bilet de ieșire din spital, o scrisoare medicală etc.;
- c) pacientul prezintă o prescripție a cărei valabilitate a expirat;
- d) pacientul prezintă o schemă de tratament parafată de medicul prescriptor;
- e) pacientul este în tranzit și nu își poate continua tratamentul;
- f) alte situații de urgență în care farmacistul va decide, după caz, eliberarea unui medicament pe o durată limitată, până la obținerea unei prescripții, cu îndrumarea pacientului către medicul de familie, centrul de sănătate sau permanență, compartimentul ori unitatea de primire a urgențelor sau apelarea numărului de urgență 112.

(2) Farmaciile din mediul rural pot furniza servicii farmaceutice de urgență și în situația în care în localitate nu există cabinete medicale sau medicul nu este prezent; în aceste situații, furnizarea serviciilor farmaceutice se va face cu respectarea principiilor prevăzute la art. 31.

ART. 29 Când nu poate să acorde pacientului serviciul solicitat, farmacistul trebuie să îndrume pacientul spre un serviciu specializat de asistență medicală.

ART. 30 În cazuri urgente, farmacistul trebuie să acorde asistență pacienților, dacă este solicitat, și în afara programului farmaciei.

2. 8. Incompatibilitati

ART. 31 (1) Se recunoaște ca activitate profesională activitatea desfășurată în mod legal de farmacisti în unul sau mai multe dintre domeniile următoare:

- a) prepararea formelor farmaceutice ale medicamentelor;

- b) fabricarea si controlul medicamentelor;
 - c) controlul medicamentelor intr-un laborator pentru controlul medicamentelor;
 - d) depozitarea, conservarea si distribuirea medicamentelor angro;
 - e) prepararea, controlul, depozitarea si distributia medicamentelor in farmacii deschise publicului;
 - f) prepararea, controlul, depozitarea si eliberarea medicamentelor din farmaciile de spital;
 - g) acordarea de informatii si consultanta privind medicamentele.
- (2) Farmacistul, in conformitate cu pregatirea sa universitara, este competent sa exercite si alte activitati profesionale, precum:
- a) colaborare cu medicul pentru stabilirea si urmarirea terapiei pacientului;
 - b) farmacovigilenta;
 - c) fabricarea, controlul, depozitarea, conservarea si distributia produselor din plante, suplimentelor nutritive, produselor igieno-cosmetice, dispozitivelor medicale, medicamentelor de uz veterinar, substantelor farmaceutice active si auxiliare;
 - d) analize in laboratoare de biochimie, toxicologie si igiena a mediului si alimentelor;
 - e) marketing si management farmaceutic;
 - f) activitati didactice, cercetare sau administratie sanitara.
- (3) In toate activitatile prevazute la alin. (1) farmacistul are deplina raspundere si drept de decizie.

ART. 32 Exercitarea profesiei de farmacist este incompatibila cu:

- a) exercitarea concomitenta a profesiei de medic;
- b) starea de sanatate fizica sau psihica necorespunzatoare pentru exercitarea profesiei de farmacist;
- c) comerciant persoana fizica;
- d) exercitarea unor activitati contrare legii sau bunelor moravuri;
- e) calitatea de lucrator comercial sau agent comercial;
- f) angajat al altor unitati decat cele care au ca obiect de activitate serviciile farmaceutice, cercetarea farmaceutica, productia ori distributia de medicamente

ART. 33 Daca in termen de 15 zile de la notificarea facuta de Colegiul Farmacistilor din Romania farmacistul aflat intr-o situatie de incompatibilitate nu renunta la activitatea incompatibila cu profesia de farmacist, se suspenda de drept calitatea de membru al Colegiului Farmacistilor din Romania si dreptul de exercitare a profesiei de farmacist.

ART. 34 (1) Farmacistii care ocupa functii publice in cadrul aparatului central al Ministerului Sanatatii, in cadrul autoritatilor de sanatate publica judetene si a municipiului Bucuresti, in cadrul Casei Nationale de Asigurari de Sanatate si, respectiv, in cadrul caselor de asigurari de sanatate judetene si a municipiului Bucuresti pot desfasura in afara programului normal de lucru, in conditiile legii, activitati profesionale, potrivit calificarii pe care o detin exclusiv in unitati sanitare sau farmaceutice private.

CAPITOLUL III.

DISPOZITII FINALE

ART. 35 Farmacistul raspunde disciplinar pentru nerespectarea legilor si regulamentelor profesionale, a Codului deontologic al farmacistului si a regulilor de buna practica profesionala, a Statutului Colegiului Farmacistilor din Romania, pentru nerespectarea deciziilor adoptate de organele de conducere ale Colegiului Farmacistilor din Romania, precum si pentru orice fapte savarsite in legatura cu profesia sau in afara acesteia, care sunt de

natura sa prejudicieze onoarea si prestigiul profesiei sau ale Colegiului Farmacistilor din Romania.

ART. 36 Orice comportament in exercitarea profesiei care incalca principiile prezentului cod poate face obiectul unei reclamatii privind incalcarea eticii profesionale de catre farmacist

4. ETICA SI DEONTOLOGIA BIOCHIMISTULUI, BIOLOGULUI SI CHIMISTULUI

CAPITOLUL I. **DISPOZITII GENERALE**

Art. 1 Conținutul și caracteristicile activității biochimistului, biologului și chimistului sunt:

- a) efectuează investigații de laborator conform pregătirii și specializării;
- b) participă la programe de control privind starea de sănătate a populației;
- c) participă la formarea teoretică și practică a viitorilor specialiști care au inclusă practica de laborator în programele de pregătire;
- d) participă, împreună cu medicii și alte categorii de personal, la cercetarea în domeniul medical;
- e) participă, împreună cu alte categorii de personal, la protejarea mediului ambiant.

CAPITOLUL II. **NORME DE ETICA SI DEONTOLOGIE PROFESIONALA**

Art. 2 În exercitarea profesiei, biochimistul, biologul și chimistul din sistemul sanitar respect demnitatea ființei umane și principiile eticii, dând dovadă de responsabilitate profesională și morală, acționând întotdeauna în interesul pacientului, al familiei pacientului și al comunității.

Art. 3 Biochimistul, biologul și chimistul din sistemul sanitar sunt obligați să păstreze secretul profesional.

Art. 4 Litigiile sau abaterile de la etica profesională se analizează și măsurile se iau, după caz, de către șeful echipei medicale sau de conducerea unității ori de către Colegiul Medicilor din România, împreună cu Ordinul Biochimistilor, Biologilor și Chimistilor, potrivit Codului de etică și deontologie profesională a biochimistilor, biologilor și chimistilor din sistemul sanitar.

CAPITOLUL III. **RELATII CARE SE STABILESC ÎN EXERCITAREA PROFESIUNII DE BIOCHIMIST, BIOLOG SI CHIMIST DIN SISTEMUL SANITAR**

Art. 5 Activitatea biochimistului, biologului și chimistului din sistemul sanitar se desfășoară individual sau în cadrul unor colective mixte.

Art. 6 Biochimistul, biologul și chimistul din sistemul sanitar colaborează cu medicul și recunosc rolul coordonator al acestuia, precum și cu ceilalți membri ai colectivului, participând la menținerea relațiilor amiabile în cadrul acestuia și contribuind la asigurarea calității actului medical.

Art. 7 Membrii Ordinului Biochimistilor, Biologilor și Chimistilor în sistemul sanitar din România sunt obligați să aplice parafa cuprinzând numele, prenumele, gradul și specialitatea pe toate buletinele pentru analizele pe care le efectuează.

Art. 8 Relațiile dintre biochimisti, biologi și chimiști din sistemul sanitar se bazează pe corectitudine, colaborare, respect reciproc și solidaritate profesională, potrivit Codului de etică și deontologie profesională a biochimistilor, biologilor și chimiștilor din sistemul sanitar.

CAPITOLUL IV.
DISPOZITII FINALE

Art. 9 Biochimiștii, biologii și chimiștii din Spitalul Universitar de Urgență Elias sunt obligați să respecte prevederile prezentei legi și reglementările specifice sectorului în care își desfășoară activitatea.

5. ETICA SI DEONTOLOGIA ASISTENTULUI MEDICAL GENERALIST, A MOASEI SI A ASISTENTULUI MEDICAL DIN SPITAL

CAPITOLUL I **PRINCIPII GENERALE**

ART. 1 Codul de etică și deontologie al asistentului medical generalist, al moașei și al asistentului medical din România cuprinde un ansamblu de principii și reguli ce reprezintă valorile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de asistent medical generalist, profesia de moașă și profesia de asistent medical pe teritoriul României.

ART. 2 Codul de etică și deontologie al asistentului medical generalist, al moașei și al asistentului medical din România are drept principal scop:

- a) ocrotirea drepturilor pacienților;
- b) respectarea obligațiilor profesionale de către asistenții medicali generaliști, moașe și asistenții medicali;
- c) apărarea demnității și a prestigiului profesiunii de asistent medical generalist, de moașă și de asistent medical;
- d) recunoașterea profesiei, a responsabilității și încrederii conferite de societate, precum și a obligațiilor interne ce derivă din această încredere.

ART. 3 Principiile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de asistent medical generalist, profesia de moașă și profesia de asistent medical pe teritoriul României sunt următoarele:

- a) exercitarea profesiei se face exclusiv în respect față de viața și de persoana umană;
- b) în orice situație primează interesul pacientului și sănătatea publică;
- c) respectarea în orice situație a drepturilor pacientului;
- d) colaborarea, ori de câte ori este cazul, cu toți factorii implicați în asigurarea stării de sănătate a pacientului;
- e) acordarea serviciilor se va face la cele mai înalte standarde de calitate posibile, pe baza unui nivel înalt de competențe, aptitudini practice și performanțe profesionale fără niciun fel de discriminare;
- f) în exercitarea profesiei asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali trebuie să dovedească loialitate și solidaritate unii față de alții în orice împrejurare, să își acorde colegial ajutor și asistență pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- g) asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali trebuie să se comporte cu cinste și demnitate profesională și să nu prejudicieze în niciun fel profesia sau să submineze încrederea pacientului.

CAPITOLUL II **RESPONSABILITATEA PERSONALĂ, INTEGRITATEA ȘI INDEPENDENȚA** **PROFESIONALĂ A ASISTENȚILOR MEDICALI GENERALIȘTI, MOAȘELOR ȘI** **ASISTENȚILOR MEDICALI**

ART. 4 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical își exercită profesia fără a aduce atingere onoarei și cu respectarea demnității și moralității individuale și profesionale.

ART. 5 Asistentul medical generalist, moaşa şi asistentul medical au obligaţia să manifeste o conduită ireproşabilă faţă de bolnav, respectând întotdeauna demnitatea acestuia.

ART. 6 Asistentul medical generalist, moaşa şi asistentul medical vor fi ghidaţi în conduita profesională de următoarele valori esenţiale ale profesiei: profesionalismul, cooperarea şi empatia

- a) *Profesionalismul* este definit prin deţinerea şi exersarea cunoştinţelor şi competenţelor necesare realizării unui act de îngrijire de înaltă calitate, cu respectarea principiilor eticii şi deontologiei profesionale. De asemenea, profesionalismul presupune ca asistenţii medicali şi moaşele să fie capabili să acorde îngrijiri de calitate, adaptate nevoilor de sănătate ale membrilor societăţii, indiferent de vârstă, poziţie socială, gen, orientare politică, religioasă sau sexual, grad de invaliditate sau alte criterii de diferenţiere, contribuind astfel la creşterea nivelului de sănătate a populaţiei, la promovarea şi adoptarea unui stil sănătos de viaţă.
- b) *Cooperarea* presupune stabilirea unor relaţii cu toate persoanele implicate – membri ai echipei medicale, pacienţi, familiile acestora – bazate pe o comunicare reală şi deschisă, astfel încât să permită schimbul de informaţii, cunoaşterea şi sprijinul reciproc, conducând la dezvoltarea relaţiei asistent medical/moaşă – pacient – familie, cu rezultate benefice în acordarea îngrijirilor medicale, care pot deveni astfel individualizate, complete şi continue. Cooperarea implică, de asemenea, îmbunătăţirea muncii în echipa medicală, creşterea nivelului de coeziune din cadrul acesteia, fapt ce se poate reflecta în calitatea îngrijirilor acordate, în modul în care sunt acestea percepute de către pacienţi şi familiile acestora.
- c) *Empatia* în actul medical este abilitatea de a înţelege, simţi şi împărtăşi sentimentele celuilalt (pacient, membru de familie). Se referă la capacitatea cognitivă, emoţională şi comportamentală de a te pune în situaţia pacientului sau a rudelor, a înţelege problemele şi stările din perspective acestora şi a comunica adecvat acest lucru cu aceştia. Empatia este o valoare profesională esenţială în profesia de asistent medical/moaşă, definite implicit şi explicit prin grija faţă de pacient.

ART. 7 Asistentul medical generalist, moaşa şi asistentul medical sunt răspunzători pentru fiecare dintre actele lor profesionale.

ART. 8 Pentru riscurile ce decurg din activitatea profesională, asistenţii medicali generalişti, moaşele şi asistenţii medicali din sistemul public sau privat încheie o asigurare de răspundere civilă pentru reuri ce decurg din activitatea profesională.

ART. 9 Încălcarea atribuţiilor proprii unor persoane lipsite de competenţă constituie greşeală deontologică.

ART. 10 Asistentul medical generalist, moaşa şi asistentul medical trebuie să comunice cu pacientul într-o manieră adecvată, folosind un limbaj respectuos, adaptat nivelului de înţelegere a acestuia.

ART. 11 Asistentul medical generalist, moaşa şi asistentul medical trebuie să evite orice modalitate de a cere recompense materiale, altele decât formele legale de plată.

CAPITOLUL III
RAPORTURI PROFESIONALE CU ALȚI PROFESIONISTI DIN DOMENIUL
MEDICO-SANITAR ȘI INSTITUTII

SECȚIUNEA 1

Raporturile profesionale cu alți profesioniști din domeniul sanitar

ART. 12 În baza spiritului de echipă, asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali își datorează sprijin reciproc.

ART. 13 Constituie încălcări ale regulilor etice:

- a) jignirea și calomnierea profesională;
- b) blamarea și defăimarea profesională;
- c) aprecierea în public sau pe rețelele de socializare neconforme cu realitatea, legate de activitatea OAMMGAMMR în scopul de a induce în eroare opinia publică.
- d) Publicarea în mediile tradiționale de comunicare (ziare, reviste, tv, radio) sau pe rețelele de socializare care aduc atingeri demnității umane
- e) Raspandirea de informații de natură să prejudicieze imaginea sau drepturile asistentului medical generalist, moașei și asistentului medical
- f) Denigrarea imaginii unei persoane în scopul de a vatama sau pagubi, realizată prin mass-media
- g) Orice alt act sau fapt care poate aduce atingere demnității profesionale a asistentului medical generalist, moașei și asistentului medical

ART. 14

- a) În cazul unor neînțelegeri, în considerarea calității profesionale, conflictul în primă instanță trebuie mediat de biroul consiliului județean, la nivel județean/municipiului București, și de Biroul executiv, la nivel național.
- b) Dacă acesta persistă, cei implicați se pot adresa Comisiei de etică și deontologie sau justiției, fiind interzisă perturbarea activității profesionale din aceste cauze.
- c) În cazul în care se constată încălcări ale regulilor etice, se urmează procedura de sancționare, conform prevederilor Statutului Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, adoptat prin Hotărârea Adunării generale naționale a Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România nr. 1/2009.

ART. 15 În cazul colaborării mai multor asistenți medicali generaliști, moașe și asistenți medicali pentru evaluarea, tratamentul sau îngrijirea aceluiași pacient, fiecare practician își asumă responsabilitatea individual prin aplicarea parafei profesionale/semnaturii în dreptul fiecărei manevre sau tehnici executate personal.

ART. 16 În interesul pacienților, asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali vor avea relații de colaborare cu celelalte profesii din domeniul sanitar, cu respectarea demnității și onoarei profesionale.

SECȚIUNEA a 2-a

Raporturile profesionale cu instituțiile

ART. 17 Angajatorul trebuie să asigure condiții optime de munca asistentului medical generalist, moașei și asistentului medical în exercitarea profesiei, în conformitate cu prevederile legale în vigoare

ART. 18 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical aduc la cunoștința persoanelor competente și autorităților competente orice circumstanță care poate prejudicia îngrijirea sau calitatea tratamentelor, în special în ceea ce privește efectele asupra persoanei sau care limitează exercițiul profesional.

CAPITOLUL IV **EDUCAȚIA MEDICALĂ CONTINUĂ**

ART. 19 În vederea creșterii gradului de pregătire profesională, asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali au obligația să efectueze cursuri și alte forme de educație continuă creditate de Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, denumit în continuare OAMGMAMR, precum și alte forme de educație continuă prevăzute de lege pentru îndeplinirea numărului minim de credite anual necesar obținerii avizului anual de exercitare a profesiei

CAPITOLUL V **OBLIGAȚII ETICE ȘI DEONTOLOGICE**

SECȚIUNEA 1 **Obligația acordării îngrijirilor medicale**

ART. 20 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical, în exercitarea profesiei, le sunt interzise orice discriminări pe baza rasei, sexului, vârstei, apartenenței etnice, originii naționale sau sociale, religiei, opțiunilor politice sau antipatiei personale, a condiției sociale față de pacienți sau pe baza oricarui alt criteriu de diferențiere menționat în legislația în vigoare referitoare la combatere discriminării

ART. 21 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical au obligația de a acorda a primul ajutor în limita competențelor definite legal

ART. 22 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical au obligația să acorde asistență medicală și îngrijirile necesare în limita competenței lor profesionale.

ART. 23 În caz de calamități naturale (cutremure, inundații, epidemii, incendii) sau accidente în masă (naufragii, accidente rutiere sau aviatice, accidente nucleare etc.), asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical sunt obligați să răspundă la chemare imediat ce au luat cunoștință despre eveniment sau, după caz, își pot oferi de bunăvoie serviciile de îngrijire

ART. 24 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical vor păstra o atitudine de strictă neutralitate și neamestec în problemele familiale (morale, materiale etc.) ale pacientului, exprimându-și părerea numai dacă intervenția este motivată de interesul sănătății pacientului, cu consimțământul prealabil al acestuia.

ART. 25 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical pot refuza acordarea unor îngrijiri către pacient atunci când refuzul este justificat de interesul sănătății pacientului, cu excepția situațiilor de urgență.

SECȚIUNEA a 2-a

Respectarea drepturilor pacientului

ART. 26 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical vor respecta drepturile tuturor pacienților, în conformitate cu legislația în vigoare referitoare la acestea

SECȚIUNEA a 3-a

Consimțământul

ART. 27 O intervenție medicală nu se poate efectua decât după ce pacientul sau reprezentantul legal al acestuia, în cunoștință de cauză, și-a dat consimțământul. Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenție medicală, asumându-și în scris răspunderea pentru decizia sa; consecințele refuzului său, al opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului.

ART. 28 Consimțământul pacientului sau, după caz, al reprezentantului legal al acestuia este obligatoriu:

- a) pentru recoltarea, păstrarea, folosirea tuturor produselor biologice prelevate din corpul său, în vederea stabilirii diagnosticului sau a tratamentului cu care acesta este de acord;
- b) în cazul supunerii la orice fel de intervenție medicală;
- c) în cazul participării sale la învățământul medical clinic și la cercetarea științifică;
- d) în cazul fotografierii sau filmării sale într-o unitate medicală;
- e) în cazul donării de sânge în condițiile prevăzute de lege.

ART. 29 Consimțământul pacientului sau al reprezentantului legal al acestuia, după caz, nu este obligatoriu în următoarele situații:

- a) când pacientul nu își poate exprima voința, dar este necesară o intervenție medicală de urgență;
- b) în cazul în care furnizorii de servicii medicale consideră că intervenția este în interesul pacientului, iar reprezentantul legal refuză să își dea consimțământul, asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical sunt obligați să anunțe medicul curant/de gardă (decizia fiind declinată unei comisii de arbitraj de specialitate).

SECȚIUNEA a 4-a

Secretul profesional

ART. 30

(1) Secretul profesional este obligatoriu.

(2) Secretul profesional există și față de aparținători, colegi sau alte persoane din sistemul sanitar, neinteresate în tratament, chiar și după terminarea tratamentului și decesul pacientului.

ART. 31 Obiectul secretului profesional îl constituie tot ceea ce asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical, în calitatea lor de profesionist, au aflat direct sau indirect în legătură cu viața intimă a pacientului, a familiei, a aparținătorilor, precum și problemele de

diagnostic, prognostic, tratament, circumstanțe în legătură cu boala și alte diverse fapte, inclusiv rezultatul autopsiei.

ART. 32 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical răspund disciplinar pentru destăinuirea secretului profesional, excepție făcând situația în care pacientul și-a dat consimțământul expres pentru divulgarea acestor informații, în tot sau în parte.

ART. 33 Interesul general al societății (prevenirea și combaterea epidemiilor, a bolilor venerice, a bolilor cu extindere în masă și altele asemenea prevăzute de lege) primează față de interesul personal al pacientului.

ART. 34 În comunicările științifice, cazurile vor fi astfel prezentate încât identitatea pacientului să nu poată fi recunoscută.

ART. 35 Informațiile cu caracter confidențial pot fi furnizate de către asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical numai în cazul în care pacientul își dă consimțământul explicit sau dacă legea o cere în mod expres.

CAPITOLUL VI **SITUAȚII SPECIALE ÎN PRACTICAREA PROFESIUNII ÎN SISTEM** **INSTITUTIONALIZAT**

SECȚIUNEA 1

Situația bolnavului psihic

ART. 36 Persoanele cu tulburări psihice beneficiază de asistență medicală și de îngrijiri de sănătate de aceeași calitate cu cele aplicate altor categorii de bolnavi și adaptate cerințelor lor de sănătate.

ART. 37 Orice persoană cu tulburări psihice trebuie apărută de daunele pe care ar putea să i le producă administrarea nejustificată a unui medicament, tehnică sau manevră de îngrijire și tratament, de maltratarea din partea altor pacienți sau persoane ori de alte acte de natură să antreneze o suferință fizică sau psihică.

ART. 41

(1) Pacientul cu tulburări psihice trebuie să fie implicat în procesul de luare a deciziei atât cât permite capacitatea lui de înțelegere. În cazul în care pacientul cu tulburări psihice nu își poate exprima liber voința, consimțământul în scris trebuie luat de la reprezentantul legal al acestuia.

(2) Nu este necesară obținerea consimțământului în condițiile prevăzute la alin. (1) atunci când este necesară intervenția de urgență.

(3) Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenție medicală, după caz, asumându-și în scris răspunderea pentru decizia sa; consecințele refuzului sau ale opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului, cu informarea medicului, dacă întreruperea tratamentului sau a îngrijirilor are drept consecință punerea în pericol a vieții pacientului.

ART. 42 Orice persoană care suferă de tulburări psihice trebuie tratată cu omenie și respectul demnității umane și trebuie să fie apărută împotriva oricăror forme de exploatare economică, sexuală sau de altă natură, împotriva tratamentelor vătămătoare și degradante. Nu este admisă nicio discriminare bazată pe o tulburare psihică.

SECȚIUNEA a 2-a

Prescrierea, eliberarea pe baza unei rețete medicale și administrarea drogurilor

ART. 43 Prescrierea, eliberarea pe baza unei rețete medicale și administrarea drogurilor, în alte condiții decât cele prevăzute de lege, constituie infracțiune.

SECȚIUNEA a 3-a

Pacientul privat de libertate

ART. 44 Asistentului medical generalist, moașei și asistentului medical care îngrijesc un pacient privat de libertate le este interzis să aducă atingere integrității fizice, psihice sau demnității acestuia.

ART. 45 Dacă asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical constată că pacientul privat de libertate a suportat maltratări, aceștia au obligația să informeze organele competente.

SECȚIUNEA a 4-a

Situația pacienților infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA

ART. 46

(1) Pacienții infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA au dreptul la îngrijire și tratament medical în mod nediscriminatoriu, asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical fiind obligați să asigure îngrijirile de sănătate și tratamentele prescrise acestor pacienți.

(2) Păstrarea confidențialității asupra datelor privind persoanele infectate cu HIV sau bolnave de SIDA este obligatorie pentru asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical care au în îngrijire, supraveghere și/sau tratament astfel de persoane.

(3) Între specialiștii medico-sanitari, informațiile cu privire la statusul HIV/SIDA al unui pacient trebuie să fie comunicate.

CAPITOLUL VII

PRACTICAREA PROFESIUNII ÎN SISTEM PRIVAT. ÎNGRIJIRILE LA DOMICILIU

ART. 47 Asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali exercită profesia în regim salarial și/sau independent.

ART. 48 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical care își desfășoară activitatea în calitate de titular sau asociat al unui cabinet de practică medicală pot furniza îngrijiri medicale la domiciliu, dacă sunt autorizați în acest sens, în conformitate cu prevederile legale privind organizarea și funcționarea îngrijirilor la domiciliu.

ART. 49 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical sunt obligați să comunice medicului care a recomandat aceste servicii situația evoluției stării de sănătate a pacientului îngrijit.

ART. 50 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical chemați într-o familie ori colectivitate trebuie să respecte regulile de igienă și de profilaxie, în exercitarea profesiei.

CAPITOLUL VIII

PROBLEME ALE ÎNGRIJIRII MINORILOR

ART. 51 Dacă asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical apreciază că minorul este victima unei agresiuni sau privațiuni, trebuie să încerce să îl protejeze, uzând de prudențe, și să alerteze autoritatea competentă.

ART. 52 Asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical trebuie să fie apărătorul copilului bolnav, dacă apreciază că starea de sănătate nu este bine înțeleasă sau nu este suficient de bine protejată.

ART. 53 În vederea efectuării tehnicilor și/sau a manevrelor de îngrijire și/sau de tratament asupra unui minor, consimțământul trebuie obținut de la reprezentantul legal al minorului, cu excepția situațiilor de urgență.

CAPITOLUL IX

PROBLEME ALE EXPERIMENTĂRII PE OM

ART. 54

(1) Se interzice provocarea de îmbolnăviri artificiale unor oameni sănătoși, din rațiuni experimentale.

(2) Dispozițiile prezentului articol se completează cu celelalte prevederi legale incidente în materie.

ART. 55 Impunerea, cu forța sau prin inducere în eroare, a experimentului pe om reprezintă o abatere gravă pentru orice asistent medical generalist, moașă și asistent medical care participă în mod voluntar și conștient la asemenea fapte.

CAPITOLUL X

DISPOZIȚII SPECIALE

ART. 56 La primirea în OAMGMAMR, asistentul medical generalist, moașa și asistentul medical vor depune următorul jurământ:

„În numele Vieții și al Onoarei, jur să îmi exercit profesia cu demnitate, să respect ființa umană și drepturile sale și să păstrez secretul profesional. Jur că nu voi îngădui să se interpună între datoria mea și pacient considerații de naționalitate, rasă, religie, apartenență politică sau socială.

Voi păstra respectul deplin pentru viața umană chiar sub amenințare și nu voi utiliza cunoștințele mele medicale contrar legilor umanității. Fac acest jurământ în mod solemn și liber!”

ART. 57 Dovedirea calității de membru al OAMGMAMR se face cu certificatul de membru, eliberat de OAMGMAMR.

ART. 58 Actele medicale și de îngrijire efectuate de asistenți medicali generaliști, moașe și asistenți medicali vor purta parafa și semnătura acestora, pentru asumarea răspunderii individuale și probarea responsabilității profesionale.

ART. 59 Modelul certificatului de membru și al parafei profesionale sunt adoptate de Consiliul Național al OAMGMAMR, ca anexe ale Statutului Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, adoptat prin Hotărârea Adunării

generale naționale a Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România nr. 1/2009 și fac parte integrantă din acesta.

CAPITOLUL XI

DISPOZIȚII FINALE

ART. 60 Nerespectarea prevederilor prezentului cod de etică și deontologie constituie abatere și atrage răspunderea disciplinară.

ART. 61 Răspunderea disciplinară a membrilor OAMGMAMR nu exclude răspunderea civilă, penală, administrativă sau materială.

ART. 62 Procedura de sesizare și soluționare a cauzelor este prevăzută în Statutul OAMGMAMR.

ART. 63 Toți asistenții medicali generaliști, moașele și asistenții medicali au obligația de a informa consiliul județean al OAMGMAMR, respectiv al municipiului București despre modificările survenite în situația lor profesională.

ART. 64 Consiliul județean al OAMGMAMR, respectiv al municipiului București va informa Consiliul național al OAMGMAMR cu privire la aceste modificări.

ART. 65 Prevederile prezentului cod de etică și deontologie se completează corespunzător cu dispozițiile Legii nr. 46/2003 privind drepturile pacientului, cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 144/2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, ale Statutului Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, adoptat prin Hotărârea Adunării generale naționale a Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România nr. 1/2009, ale Regulamentului de organizare și funcționare al Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, adoptat prin Hotărârea Adunării generale naționale a Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România nr. 3/2009, precum și cu normele legale în materie pe specialități, cu modificările ulterioare.

ART. 66 Completarea sau modificarea prezentului cod de etică și deontologie se va face de către Adunarea generală națională, la propunerea Consiliului național al OAMGMAMR.

ART. 67 La data intrării în vigoare a prezentului cod de etică și deontologie se abrogă Codul de etică și deontologie profesională al asistentului medical și al moașei din România, adoptat de Adunarea generală națională a Ordinului Asistenților Medicali și Moașelor din România.

ART. 68 Prezentul cod de etică și deontologie a fost adoptat de Adunarea generală națională a OAMGMAMR în data de 9 iulie 2009 și intră în vigoare la data publicării sale în Monitorul Oficial al României, partea I.

6. ETICA SI DEONTOLOGIA PSHIOLOGULUI

CAPITOLUL 1. **PRINCIPIILE FUNDAMENTALE**

Art.1 Principiul competenței, specializării și integrității profesionale

- (1) Profesia de psiholog se exercită în baza atestatului de liberă practică, potrivit treptelor de specializare și specialităților profesionale, atestate de către Colegiu, raportate la competențele profesionale reglementate.
- (2) Profesia de psiholog se exercită prin una dintre formele de exercitare a profesiei de psiholog, înregistrate în Registrul unic al psihologilor cu drept de liberă practică din România, partea a II-a, în România neputând exista mai multe standarde de calitate în serviciile psihologice. Standardele de calitate în serviciile psihologice se stabilesc de către Colegiu, în condițiile legii.
- (3) Psihologii acționează profesional și reprezintă corpul profesional al psihologilor cu respect, demnitate și onestitate.
- (4) Între psihologi și beneficiarii serviciilor psihologice relațiile sunt bazate pe onestitate, probitate și spirit de dreptate, astfel încrederea nu este pusă sub semnul îndoielii.
- (5) Psihologii nu pot utiliza metodele și tehnicile de evaluare și asistență psihologică ca instrument de represiune politică și socială. De asemenea este interzisă utilizarea oamenilor în calitate de subiecți de experimentare, fără acordul prealabil scris al acestora.

Art.2. Principiul responsabilității științifice și profesionale

- (1) Psihologii au obligația să se asigure că metodele și tehnicile de evaluare și asistență psihologică pe care le utilizează sunt adecvate obiectivelor serviciilor psihologice ce urmează să le presteze către beneficiari.
- (2) Psihologii au obligația să utilizeze metodele și tehnicile de evaluare și asistență psihologică potrivit instrucțiunilor de utilizare puse la dispoziție de către producător sau distribuitor, cu avizul Colegiului, astfel încât să nu pună în pericol viața, precum și integritatea fizică și psihică a beneficiarilor.
- (3) Psihologii au obligația să se asigure ca metodele și tehnicile de evaluare și asistență psihologică standardizate care urmează să fie utilizate în activitatea profesională sunt avizate de către Comitetul director al Colegiului.
- (4) Psihologii care utilizează în activitatea profesională metode și tehnici de evaluare și asistență psihologică nestandardizate sunt obligați să informeze și să obțină consimțământul prealabil al beneficiarului direct.
- (5) Metodele și tehnicile de evaluare psihologică nestandardizate și nevalidate nu pot fi utilizate pentru psihodiagnoza care conține clasificări și ierarhizări de orice formă sau care pot aduce atingere imaginii persoanei.
- (6) Pentru specialitățile în care standardul de calitate prevede obligația utilizării metodelor și tehnicilor standardizate, psihologii pot utiliza în activitatea profesională o probă nestandardizată, în scopul validării acesteia.

Art.3. Principiul independenței, nediscriminării și imparțialității profesionale

- (1) Complexitatea îndatoririlor care îi revin psihologului impune din partea acestuia o independență deplină, liberă de orice presiune, îndeosebi de cea derivată din propriile sale interese sau datorată influențelor externe. Această independență este, de asemenea, necesară atât pentru încrederea în actul psihologic, cât și pentru încrederea în oportunitatea și

necesitatea serviciilor psihologice în genere. Prin urmare, psihologul trebuie să evite orice prejudiciere a independenței sale și să vegheze pentru a nu neglija etica/deontologia sa profesională din dorința de a crea o situație comodă unor beneficiari ai serviciilor sale sau chiar terților.

(2) Independența profesională este necesară atât în activitatea psihologilor, cât și a beneficiarului serviciilor sale, iar evaluarea sau intervenția psihologică efectuată de către psiholog beneficiarului serviciilor sale nu este valabilă atunci când ea este realizată din interes personal ori sub efectul unei presiuni externe.

(3) Activitățile psihologice pot fi realizate și în echipe profesionale, în care activitatea și decizia profesională sunt unice și colective. În această situație, psihologii vor formula un psihodiagnostic general comun. În cazul în care nu se poate formula o concluzie unitară se va solicita o altă opinie de specialitate.

Art.4. Principiul asigurării demnității și respectului pentru ființe

(1) Psihologul acționează întotdeauna pentru oameni și în interesul acestora, valoarea socioeconomică a activității de psiholog fiind recunoscută prin lege. Psihologul este obligat să manifeste preocupare, empatie, respect și înțelegere față de beneficiari și față de problemele acestora, acționând întotdeauna fără manifestări de autoritate și fără să exploateze situația beneficiarului serviciilor psihologice.

(2) Psihologul prestează serviciile psihologice nediscriminatoriu, indiferent de situația socioeconomică, politică, religioasă, rasială, etnică, sexuală, culturală, de vârstă sau de altă natură a beneficiarului/persoanei care solicită prestarea serviciilor psihologice.

(3) Psihologul respectă în același timp valori umanitare, determinate însă și de natura profesiei sale, astfel încât acesta trebuie să aibă în vedere, întotdeauna, asigurarea respectului și demnității umane, acționând pentru ameliorarea afecțiunilor de ordin psihologic, precum și pentru evitarea sau eliminarea efectelor unor evenimente tragice din viața oamenilor.

(4) Psihologul are în vedere întotdeauna interesul superior al copilului minor, serviciile psihologice sunt parte componentă a serviciilor de sănătate, acestea fiind benefice copilului minor în procesul său de dezvoltare psihică.

(5) Ca membru al societății, psihologul acționează întotdeauna pentru soluționarea problemelor sociale, intervenind în limita posibilităților și competențelor sale, precum și a condițiilor în care acestea se manifestă, în vederea soluționării sau ameliorării lor.

Art.5 Principiul primordialității interesului ființei umane

(1) În toate deciziile profesionale cu caracter psihologic, psihologul trebuie să se asigure că interesul și binele ființei umane prevalează interesului societății ori al științei.

Art.6. Principiul liberei concurențe profesionale

(1) Psihologul este un profesionist persoană fizică și nu un comerciant, acesta nu realizează acte de comerț, ci acte profesionale, specifice profesioniștilor liberali, astfel încât psihologul trebuie să acționeze liber într-o piață concurențială bazată numai pe competența profesională și nu în funcție de situația economică.

(2) Psihologul este autorizat să informeze beneficiarii despre serviciile psihologice pe care le oferă, cu condiția ca informația să fie fidelă, veridică și cu respectarea secretului profesional.

(3) Publicitatea personală efectuată de către un psiholog, indiferent de mijlocul media utilizat: presa, radioul, televiziunea, comunicarea comercială electronică sau altele, este autorizată în măsura în care ea prezintă titlul profesional al psihologului, treapta sa de specializare, specialitățile profesionale în care este atestat, forma de exercitare a profesiei, precum și portofoliul de clienți, fără a da relații despre cazurile soluționate, opiniile beneficiarilor,

rezultatele înregistrate, prețuri/onorarii sau calitatea serviciilor prestate. Oferta individuală de servicii psihologice către

beneficiar poate cuprinde descrierea serviciilor, prețul și portofoliul de clientelă.

(4) Psihologul realizează intervenții psihologice unice, astfel încât acesta nu poate aprecia valoarea sau oportunitatea intervențiilor psihologice ale altor psihologi ori comparativ cu alți psihologi, nu poate formula puncte de vedere cu privire la actele profesionale ale altui psiholog, realizată sub titlul profesional de psiholog, și nu poate interveni în niciun fel în relația stabilită de către un alt psiholog cu clientul acestuia, cu excepția activității de supervizare profesională.

(5) În cazul în care opinia psihologului privește un act de autoritate sau un act eliberat de către o instituție/persoană juridică, aceasta este admisă.

(6) Activitatea psihologului are în vedere valoarea socială a acestei profesii pentru societate, acesta neputând urmări ca scop al activității sale profesionale numai obținerea de foloase materiale.

Art.7. Principiul evitării conflictului de interese

(1) Psihologul trebuie să evite situația în care ar putea să planeze suspiciuni în legătură cu interesul său față de un beneficiar. Psihologul trebuie să acționeze întotdeauna dintr-o singură poziție profesională, acesta nu trebuie să se prezinte ca apropiat, rudă, sfătuitor și nici ca reprezentantul sau apărătorul unuia dintre beneficiarii serviciilor psihologice.

(2) Psihologul trebuie să se abțină să colaboreze cu un beneficiar atunci când se ivește un conflict de interese, când secretul profesional riscă să fie violat sau când independența sa riscă să fie știrbită.

Art.8 Principiul confidențialității și păstrării secretului profesional

(1) Prin însăși natura misiunii sale, psihologul este depozitarul secretelor beneficiarului serviciilor psihologice și destinatarul informațiilor sale de natură confidențială. Fără o garanție a confidențialității, încrederea în profesia de psiholog și în activitatea psihologului nu poate exista.

(2) Obligația psihologului cu privire la secretul profesional servește atât beneficiarului serviciilor psihologice, cât și psihologului, fiind în acord cu Constituția României.

(3) Obligația psihologului cu privire la confidențialitatea și secretul profesional nu este limitată în timp. Confidențialitatea și secretul profesional sunt recunoscute ca fiind, deopotrivă, drepturi și îndatoriri fundamentale ale psihologului.

(4) Psihologul stabilește prin contractele încheiate și prin regulamentele interne ale formei de exercitare ale profesiei obligația angajaților săi și a oricărei persoane care colaborează cu acesta în activitatea sa profesională să respecte confidențialitatea și secretul profesional.

(5) Psihologul nu poate fi obligat de către angajator sau de către o altă persoană neautorizată să comunice datele confidențiale sau secretul profesional, cu excepția prevederilor exprese ale legii, la solicitarea instanței de judecată.

Art.9 Principiul informării și obținerii consimțământului prealabil

(1) Serviciile psihologice furnizate de către psihologi sunt necesare și utile oricărei persoane, în funcție de nevoile fiecăreia, acestea însă se realizează în anumite condiții, cu o anumită metodologie specifică, prezentând uneori în funcție de beneficiar anumite particularități și riscuri, despre care psihologul are obligația de a informa beneficiarul.

(2) Accesul la serviciile psihologice este liber, însă condițiile, scopul, durata, procedurile și metodele utilizate, riscurile, beneficiile, limitele confidențialității actului psihologic, precum și dreptul beneficiarului de a întrerupe sau de a se retrage oricând din ședința psihologică trebuie să fie cunoscute de către acesta înainte de prestarea serviciilor.

- (3) Nicio evaluare/intervenție psihologică nu se poate efectua decât după ce beneficiarul direct și-a dat în scris consimțământul prealabil, liber și în cunoștință de cauză. În aceleași condiții, consimțământul se poate retrage în orice moment al evaluării/intervenției psihologice de către beneficiar.
- (4) Dispozițiile privind retragerea consimțământului sunt valabile și în ceea ce privește consimțământul exprimat, în condițiile legii, de către altă persoană sau instituție decât beneficiarul direct al evaluării/intervenției psihologice.
- (5) Atunci când, din cauza unei situații de urgență, nu se poate obține consimțământul prealabil scris al beneficiarului, se va putea proceda imediat la orice evaluare/intervenție psihologică indispensabilă din punct de vedere psihologic și al stării de sănătate, în interesul beneficiarului. În situații de urgență nu mai este necesar consimțământul prealabil al reprezentanților legali pentru beneficiarul incapabil.
- (6) Atunci când, potrivit legii, din cauza unei boli psihice sau unei alte cauze, beneficiarul direct nu are capacitatea de a consimți la o evaluare/intervenție psihologică, aceasta nu se poate efectua fără acordul reprezentantului său legal ori fără autorizarea unei autorități sau a unei persoane desemnate prin lege ori a unei instanțe de judecată.
- (7) În cazul în care beneficiarul direct al serviciilor psihologice este un copil minor sau o altă persoană aflată sub tutelă, psihologul este obligat să obțină acordul și consimțământul pentru evaluarea sau asistența psihologică de la cel puțin unul dintre reprezentanții legali ai acestora.
- (8) Evaluarea psihologică a copilului minor nu poate fi împiedicată în niciun fel de către reprezentanții legali ai acestuia, dacă aceasta este necesară pentru evaluarea stării de sănătate a copilului, în interesul superior al acestuia. Intervenția psihologică ce are efect asupra psihicului minorului (psihoterapie, consiliere psihologică, intervenție logopedică etc.) poate fi realizată în cazul în care copilul minor sau reprezentanții legali ai acestuia sunt de acord.
- (9) În cazul situațiilor de urgență, pentru a realiza o evaluare sau o intervenție psihologică, reclamată de starea psihică a beneficiarului direct, precum și de alte condiții critice de mediu, psihologul poate aprecia oportunitatea obținerii acordului, precum și a consimțământului prealabil al reprezentanților legali, în acest caz operând forța majoră.
- (10) Rezultatele evaluării sau intervenției psihologice realizate de către psiholog în condițiile alin. (3) nu pot fi emise sub forma unor rapoarte de evaluare/expertiză psihologică în cauze civile sau de familie, pentru a fi utilizate de către reprezentanții legali în vederea obținerii unor drepturi personale, evaluările/intervențiile psihologice fiind realizate numai în vederea evaluării/ameliorării stării psihice a beneficiarului direct și înaintării unor recomandări de specialitate.
- (11) În avizele sau rapoartele elaborate pe baza evaluărilor psihologice ale copilului minor sau ale persoanelor aflate sub tutelă, realizate în condițiile alin. (2) și (3), psihologii sunt obligați să precizeze dacă acestea pot/nu pot fi utilizate de către reprezentanții legali în vederea obținerii unor drepturi personale, inclusiv pentru încredințarea minorului, rezultatele/recomandările elaborate de către psiholog neavând valoare de expertiză, fiind realizate în condiții care reclamau urgent evaluare sau intervenție psihologică.
- (12) Evaluările/Intervențiile psihologice realizate la cererea/cu aprobarea expresă a instanțelor de judecată au caracter obligatoriu, psihologul fiind absolvit de orice responsabilitate cu privire la nerespectarea condițiilor de obținere a acordului din partea beneficiarului direct sau a reprezentanților legali ai copilului minor. Evaluările psihologice realizate în aceste condiții au caracterul unor expertize psihologice judiciare.
- (13) Psihologul, în funcție de vârsta și gradul de maturitate ale beneficiarului minor, în situații de urgență și numai strict în interesul superior al copilului minor, luând în considerare solicitarea acestuia, poate realiza evaluarea psihologică fără acordul reprezentanților săi legali, cu condiția anunțării de îndată a acestora sau a autorității tutelare.
- (14) În cazul în care evaluarea psihologică a copilului minor a fost realizată numai în prezența

unui singur părinte, psihologul este obligat să menționeze în raportul eliberat imposibilitatea evaluării psihologice a relației acestuia cu celălalt părinte.

Art.10 Principiul formării profesionale continue

- (1) Psihologii, ca și profesioniști liberali, au o responsabilitate univocă de a-și menține nivelul de competență în domeniul lor de activitate și de a participa la formarea și dezvoltarea profesională continuă pe parcursul întregii lor activități profesionale.
- (2) Beneficiarii, care solicită serviciile profesionale, sunt îndreptățiți să beneficieze de servicii profesionale realizate de către psihologi care să dețină în mod actualizat cunoștințele și informațiile din domeniul lor de activitate. Actualizarea cunoștințelor profesionale se poate realiza potrivit modalităților de formare profesională continuă reglementate.
- (3) Psihologul se informează cu privire la noile descoperiri științifice în domeniul psihologiei și transmite, în grupurile profesionale, informațiile dobândite în activitatea sa.

Art.11 Principiul confraternității și colegialității

- (1) Confraternitatea impune ca relațiile dintre psihologi să fie bazate atât pe încredere, spre interesul beneficiarului serviciilor psihologice, cât și pe baza criteriului evitării oricărui comportament susceptibil să impiețeze bunei reputații a profesiei de psiholog.
- (2) Confraternitatea nu trebuie să pună niciodată în opoziție interesele psihologilor cu interesele beneficiarului serviciilor psihologice.
- (3) Psihologul recunoaște drept confrate pe orice psiholog dintr-un alt stat membru al Uniunii Europene și manifestă față de acesta un comportament colegial și loial, în condiții de reciprocitate.

Art.12 Principiul nemedierii relației psiholog-beneficiar/pacient

- (1) Orice decizie profesională a psihologului se bazează pe examinarea personală și nemediată a beneficiarului direct, de către psihologul examinator.
- (2) Raportul contractual dintre psiholog și beneficiarul serviciilor psihologice se încheie în mod direct, fără intermediari.
- (3) Onorariul aferent desfășurării activității psihologice este negociat, în mod direct, de către psiholog, ca titular al formei de exercitare a profesiei, cu beneficiarul serviciilor psihologice.
- (4) Salariul aferent desfășurării activității psihologice este negociat, de către psiholog, în mod direct cu angajatorul/beneficiarul contractual.

Art.13. Principiul obligației de mijloace în activitatea psihologică

- 1) Psihologul își dedică întreaga competență, știință și pricepere pentru interesul beneficiarului/pacientului său și va depune toată diligența de care este capabil pentru a se asigura că decizia luată este corectă, iar pacientul beneficiază de maximum de garanții în raport cu condițiile concrete, astfel încât starea sa de sănătate să nu aibă de suferit.

Art.14. Principiul dreptului beneficiarului la o a doua opinie în specialitate

- (1) În toate situațiile, psihologul va respecta dreptul beneficiarului direct de a obține o a doua opinie de specialitate.
- (2) În cazul în care beneficiarul dorește să efectueze o altă examinare psihologică, psihologul examinator inițial poate să efectueze reexaminarea după cel puțin 72 de ore de la efectuarea examinării psihologice inițiale.
- (3) În cazul în care beneficiarul este nemulțumit de concluziile examinării psihologice inițiale și dorește o a doua opinie de specialitate, aceasta va putea fi realizată de către un alt psiholog după cel puțin 72 de ore de la examinarea psihologică inițială.
- (4) În cazul constatării riscului de adicție, prezent în cazul beneficiarului, psihologul care

efectuează reexaminarea sau psihologul căruia i s-a solicitat cea de-a doua opinie de specialitate solicită beneficiarului direct să prezinte dovada realizării unui consult medical de specialitate, iar în cazul în care se confirmă adicția, să prezinte dovada că se află în îngrijire de specialitate.

Art.15. Principiul obligației de finalizare a activității psihologice

(1) Psihologul se va asigura că beneficiarul direct a fost informat cu privire la natura și limitele relației psiholog-beneficiar/pacient și că are o așteptare corectă cu privire la rezultatele actului psihologic și la serviciile psihologice pe care acesta urmează să le primească.

(2) Odată încheiat contractul de prestări de servicii psihologice, psihologul este obligat să ducă la îndeplinire toate sarcinile asumate, așa cum rezultă din conținutul contractului încheiat.

(3) Refuzul evaluării/intervenției psihologice poate avea loc strict în condițiile legii sau dacă, prin solicitarea formulată, persoana în cauză îi cere psihologului acte de natură a-i știrbi independența profesională, a-i afecta imaginea sau valorile morale sau dacă apreciază că solicitarea nu este conformă cu principiile fundamentale ale exercitării profesiei de psiholog.

(4) În toate cazurile, psihologul îi va explica beneficiarului motivele care au stat la baza refuzului său, se va asigura că prin refuzul furnizării serviciilor psihologice viața sau sănătatea persoanei în cauză nu sunt puse în pericol și, în măsura în care refuzul este bazat pe încălcarea convingerilor sale morale, va îndruma persoana în cauză spre un alt psiholog sau o altă formă de exercitare a profesiei.

7. ETICA SI DEONTOLOGIA CONSILIERULUI JURIDIC

CAPITOLUL I. **PRINCIPII DEONTOLOGICE**

Art. 1. Integritatea și autonomia profesională, respectarea legilor, probitatea, onoarea, vigilența, confidențialitatea, organizarea, eficacitatea și perseverența sunt ideile diriguitoare care guvernează activitatea consilierului juridic.

Art. 2 Îndeplinirea corectă și în timp util a atribuțiilor profesionale conferă substanță principiului integrității profesionale.

Art. 3 Autonomia și independența profesională a consilierului juridic se manifestă prin asumarea unor responsabilități și acționarea la moment oportun într-un context determinat.

Art. 4 Consilierii juridici sunt independenți din punct de vedere profesional și se supun numai Constituției României, legii, statutului profesiei și prezentului cod de deontologie profesională. Prin independență profesională în sensul prezentului cod se înțelege libertatea de acțiune și de opinie care este limitată doar prin dispoziții legale sau regulamentare aplicabile profesiei de consilier juridic.

Art. 5 Corectitudinea și integritatea morală sunt valori fundamentale pe care consilierul juridic este obligat să le respecte atât în timpul serviciului cât și în afara acestuia.

Art. 6 Rezultatul activității consilierului juridic este o consecință a urmăririi atente și continue a derulării sarcinilor încredințate.

Art. 7 Datoria fiecărui consilier juridic este să păstreze secretul datelor și informațiilor de care a luat la cunoștință în virtutea exercitării profesiei cu excepția unor dispoziții legale sau statutare contrare. Confidențialitatea datelor și informațiilor deținute contribuie la crearea unui climat de siguranță pentru entitatea beneficiară a serviciilor oferite.

Art. 8 Organizarea riguroasă a activității consilierului juridic se face în scopul satisfacerii celor mai exigente standarde de calitate și eficacitate a muncii.

Art. 9 Prin discernerea între serviciul oferit și așteptările beneficiarului, între așteptările personale, profesionale și consecințele economice, în activitatea consilierului juridic primează respectarea legii.

Art. 10 Consilierul juridic este obligat să depună efortul necesar pentru realizarea și reușita sarcinilor ce îi revin în exercitarea profesiei.

Art. 11. Respectarea și aplicarea principiilor enunțate constituite un deziderat și un scop al exercitării profesiei de consilier juridic. Respectarea lor se impune chiar și în afara exercitării activității profesionale, consilierul juridic fiind obligat să se abțină de la săvârșirea de fapte ilegale sau contrarii dispozițiilor statutare ale asociației profesionale din care face parte, de natură a aduce atingere principiilor fundamentale, ordinii publice și bunelor moravuri sau demnității profesiei de consilier juridic.

CAPITOLUL II.

CONDITII DE EXERCITARE A PROFESIEI

Art. 12 Consilierul juridic asigură apărarea drepturilor și intereselor legitime ale statului, ale autorităților publice centrale și locale, ale instituțiilor publice și de interes public, ale celorlalte persoane juridice de drept public, precum și ale persoanelor juridice de drept privat și ale celorlalte entități interesate în conformitate cu Constituția și cu legile țării.

Art. 13 În virtutea unei pregătiri profesionale deosebite și a stăpânirii perfecte a tehnicilor de asistență, consiliere și reprezentare consilierul juridic trebuie să dovedească o amănunțită cunoaștere a problematicii cauzelor supuse spre rezolvare.

Art. 14 Apartenența consilierului juridic pe baza unui contract sau a unui act de numire în funcție la o entitate privată sau publică, nu aduce atingere îndatoririlor sale profesionale, oportunității de a alege metodele de lucru sau posibilității de luare a unor decizii în plan profesional.

Art. 15 Consilierului juridic îi este interzis în exercitarea profesiei să tolereze acte ilegale. Consilierul juridic nu se poate prevala de poziția sa pentru a satisface anumite interese personale. El va refuza orice oferte sau promisiuni de avantaje ilicite și se va abține de la acte care contravin principiilor moralei și celor de ordine publică.

Art. 16 Consilierul juridic este responsabil de concluziile și acțiunile sale în exercitarea profesiei.

Art. 17 Profesia de consilier juridic se exercită personal de către consilierul juridic înscris pe Tabloul profesional al consilierilor juridici definitivi sau stagieri, ținut de către Colegiile Consilierilor Juridici din România.

Art. 18 Consilierul juridic va utiliza cu bună credință mijloacele tehnice și baza materială puse la dispoziție de către beneficiarul serviciilor sale.

CAPITOLUL III.

ÎNDATORIRI PROFESIONALE ȘI RAPORTURILE DINTRE CONSILIERII JURIDICI

Art. 19 Consilierul juridic trebuie să asigure transparența activității sale în relațiile cu entitatea la care este angajat sau numit precum și cu terțele persoane sub rezerva respectării obligației de confidențialitate. Lipsa de transparență poate aduce prejudicii grave imaginii profesiei de consilier juridic și este interzisă cu desăvârșire.

Art. 20 Consilierul juridic va evita desfășurarea unor activități susceptibile de a leza libertatea sa de apreciere a cauzelor încredințate spre rezolvare sau să fie pus într-o situație care poate fi percepută ca fiind de natură să lezeze demnitatea profesiei. Consilierul juridic va accepta sarcinile pe care le consideră compatibile cu competența și funcția sa. Consilierul juridic va refuza sarcinile care contravin dispozițiilor legale sau prezentului cod și va lua măsurile de precauție necesare pentru a evita situațiile similare.

Art. 21 Consilierul juridic va evita orice conflict de interese care ar aduce atingere imaginii profesiei de consilier sau a entității beneficiare a serviciilor juridice. Nu poate fi considerată

evitare de conflict situația în care consilierul era obligat să intervină pentru restabilirea legalității și nu a intervenit.

Art. 22 Consilierul juridic va respecta specificitatea exercitării profesiei sale și va susține independența acesteia.

Art. 23 Consilierul juridic va sprijini colegii în exercitarea profesiei, în aplicarea și apărarea prezentului cod. El va răspunde favorabil la cererea de consultanță a acestora și îi va ajuta în situații dificile, în limita posibilităților sale, în special prin rezolvarea unor probleme de ordin deontologic.

Art. 24 Consilierul juridic va ține cont de opiniile și practicile colegilor în măsura în care acestea nu contravin principiilor generate cuprinse în prezentul cod.

Art. 25 Se interzice consilierului juridic orice manifestare de concurență neloială iar exercitarea profesiei se face exclusiv pe criterii de competență profesională.

CAPITOLUL IV.

IMAGINEA PROFESIEI

Art. 26 Relațiile între consilierii juridici se bazează pe respect reciproc și buncredință pentru a constitui un exemplu de integritate a unui corp profesional bine definit.

Art. 27 Consilierul juridic trebuie să promoveze prin comportamentul său în orice circumstanțe o imagine favorabilă profesiei sale. În acest sens consilierul juridic va conștientiza consecințele posibile ale comportamentului său profesional și ale actelor îndeplinite în exercitarea profesiei.

Art. 28 Promovarea unei imagini favorabile profesiei se realizează prin asigurarea unei prestații de calitate.

Art. 29 Exercițarea profesiei de consilier impune obligația de largire a orizonturilor cunoașterii profesionale.

Art. 30 Consilierul juridic este obligat să-și desfășoare cu maximă atenție activitatea profesională și să dea dovadă de cinste și corectitudine în orice circumstanțe.

Art. 31 Formarea imaginii profesiei de consilier este rezultatul efortului comun al tuturor reprezentanților profesiei de consilier juridic.

Art. 32 Perfecționarea continuă a profesiei de consilier juridic va fi asigurată prin fixarea și respectarea unor obiective dare, în concordanță cu tendințele generale de dezvoltare ale societății. Obiectivele generale ale profesiei sunt comune tuturor consilierilor juridici și se respectă ca atare.

Art. 33 Celeritatea acțiunilor consilierului juridic este esențială pentru activitatea acestuia, asigurând îndeplinirea în condiții optime a sarcinilor încredințate.

Art. 34 Consilierii juridici vor sprijini eforturile colegiilor pentru menținerea unui climat de legalitate și profesionalism în domeniu.

CAPITOLUL V.
DISPOZITII FINALE

Art. 35 Responsabilitatea profesională a consilierilor juridici este angajată pentru nerespectarea normelor de exercitarea a profesiei stabilite prin lege, statutul profesiei și actele normative în vigoare.

Art. 36 Nerespectarea normelor deontologice atrage răspunderea consilierului juridic.

8. ETICA ȘI CONDUITA PERSONALULUI TESA

CAPITOLUL I. **OBIECTIVE**

Art. 1 Obiectivele prezentului cod de conduită urmăresc să asigure creșterea calității serviciului public, o bună administrare în realizarea interesului public, precum și să contribuie la eliminarea birocrăției, prin:

- a) reglementarea normelor de conduită profesională necesare realizării unor raporturi sociale și profesionale corespunzătoare creării și menținerii la nivel înalt a prestigiului instituției funcției publice și al personalului TESA
- b) informarea publicului cu privire la conduita profesională la care este îndreptățit să se aștepte din partea personalului TESA.
- c) crearea unui climat de încredere și respect reciproc între pacienți, celelalte categorii de personal angajat al Spitalului și personalul TESA.

CAPITOLUL II. **PRINCIPII GENERALE**

Art. 2 Principiile care guvernează conduita profesională a personalului TESA sunt următoarele:

- a) supremația Constituției și a legii, principiu conform căruia au îndatorirea de a respecta Constituția și legile țării;
- b) prioritatea interesului public, principiu conform căruia personalul TESA are îndatorirea de a considera interesul public mai presus decât interesul personal, în exercitarea funcției;
- c) asigurarea egalității de tratament a cetățenilor în fața autorităților și instituțiilor publice, principiu conform căruia personalul TESA are îndatorirea de a aplica același regim juridic în situații identice sau similare;
- d) profesionalismul, principiu conform căruia personalul TESA are obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate;
- e) imparțialitatea și independența, principiu conform căruia personalul TESA are obligația să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes politic, economic, religios sau de altă natură, în exercitarea funcției;
- f) integritatea morală, principiu conform căruia personalul TESA îi este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru ei sau pentru alții, vreun avantaj ori beneficiu în considerarea funcției pe care o dețin, sau să abuzeze în vreun fel de această funcție;
- g) libertatea gândirii și a exprimării, principiu conform căruia personalul TESA poate să-și exprime și să-și fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;
- h) cinstea și corectitudinea, principiu conform căruia în exercitarea funcției și în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu personalul TESA trebuie să fie de bună-credință;
- i) deschiderea și transparența, principiu conform căruia activitățile desfășurate de personalul TESA în exercitarea funcției lor sunt publice și pot fi supuse monitorizării cetățenilor.

CAPITOLUL III. **NORME GENERALE DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ A PERSONALULUI TESA**

3.1 Asigurarea unui serviciu public de calitate

Art. 3 Personalul TESA are obligația de a asigura un serviciu de calitate în beneficiul cetățenilor, prin participarea activă la luarea deciziilor și la transpunerea lor în practică, în scopul realizării competențelor Spitalului.

Art. 4 În exercitarea funcției, personalul TESA are obligația de a avea un comportament profesionist, precum și de a asigura, în condițiile legii, transparența administrativă, pentru a câștiga și a menține încrederea publicului în integritatea, imparțialitatea și eficacitatea Spitalului. Loialitatea față de Constituție și lege

Art. 5 Personalul TESA are obligația ca, prin actele și faptele lor, să respecte Constituția, legile țării și să acționeze pentru punerea în aplicare a dispozițiilor legale, regulamentele, procedurile și protocoalele, bunele practici în domeniu și fisa postului în conformitate cu atribuțiile care le revin, cu respectarea eticii profesionale.

Art. 6 Personalul TESA trebuie să se conformeze dispozițiilor legale privind restrângerea exercițiului unor drepturi, datorată naturii funcțiilor deținute. Loialitatea față de autoritățile și instituțiile publice

Art. 7 Personalul TESA are obligația de a apăra în mod loial Spitalul Universitar de Urgență Elias precum și de a se abține de la orice act ori fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acestuia.

Art. 8 Personalului TESA îi este interzis:

- a) să exprime în public aprecieri neconforme cu realitatea în legătură cu activitatea Spitalului Universitar de Urgență Elias, cu politicile și strategiile acestuia;
- b) să facă aprecieri neautorizate în legătură cu litigiile aflate în curs de soluționare și în care Spitalul Universitar de Urgență Elias are calitatea de parte;
- c) să dezvăluie informații care nu au caracter public, în alte condiții decât cele prevăzute de lege;
- d) să dezvăluie informațiile la care au acces în exercitarea funcției, dacă această dezvăluire este de natură să atragă avantaje necuvenite ori să prejudicieze imaginea sau drepturile instituției ori ale unor funcționari, precum și ale persoanelor fizice sau juridice;
- e) să acorde asistență și consultanță persoanelor fizice sau juridice în vederea promovării de acțiuni juridice ori de altă natură împotriva statului sau Spitalului.

Art. 9 Prevederile prezentului cod de conduită nu pot fi interpretate ca o derogare de la obligația legală a personalului TESA de a furniza informații de interes public celor interesați, în condițiile legii, sau ca o derogare de la dreptul personalului TESA de a face sesizări în baza Legii nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii.

3.2 Libertatea opiniilor

Art. 10. În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul TESA are obligația de a respecta demnitatea funcției deținute, corelând libertatea dialogului cu promovarea intereselor Spitalului.

Art. 11. În activitatea lor, personalul TESA are obligația de a respecta libertatea opiniilor și de a nu se lăsa influențați de considerente personale sau de popularitate. În exprimarea opiniilor,

angajații TESA trebuie să aibă o atitudine conciliantă și să evite generarea conflictelor datorate schimbului de păreri.

Art. 12. Relațiile cu mijloacele de informare în masă se asigură de către personalul TESA desemnat în acest sens de conducătorul autorității sau instituției publice, în condițiile legii.

Art. 13. Personalul TESA desemnat să participe la activități sau dezbateri publice, în calitate oficială, trebuie să respecte limitele mandatului de reprezentare încredințat de conducătorul autorității ori instituției publice în care își desfășoară activitatea.

Art. 14. În cazul în care nu sunt desemnați în acest sens, personalul TESA poate participa la activități sau dezbateri publice, având obligația de a face cunoscut faptul că opinia exprimată nu reprezintă punctul de vedere oficial al autorității ori instituției publice în cadrul căreia își desfășoară activitatea.

3.3 Cadrul relațiilor în exercitarea funcției

Art. 15 În relațiile cu personalul din cadrul Spitalului Universitar de Urgență Elias precum și cu persoanele fizice sau juridice, personalul TESA este obligat să aibă un comportament bazat pe respect, bunăcredință, corectitudine și amabilitate.

Art. 16 Personalul TESA are obligația de a nu aduce atingere onoarei, reputației și demnității persoanelor din cadrul Spitalului, precum și persoanelor cu care intră în legătură în exercitarea funcției publice, prin:

- a) întrebuițarea unor expresii jignitoare;
- b) dezvăluirea unor aspecte ale vieții private;
- c) formularea unor sesizări sau plângeri calomnioase.

Art. 17 Personalul TESA trebuie să adopte o atitudine imparțială și justificată pentru rezolvarea clară și eficientă a problemelor cetățenilor. Angajații TESA au obligația să respecte principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, prin:

- a) promovarea unor soluții similare sau identice raportate la aceeași categorie de situații de fapt;
- b) eliminarea oricărei forme de discriminare bazate pe aspecte privind naționalitatea, convingerile religioase și politice, starea materială, sănătatea, vârsta, sexul sau alte aspecte.

Art. 18 Pentru realizarea unor raporturi sociale și profesionale care să asigure demnitatea persoanelor, eficiența activității, precum și creșterea calității activității, se recomandă respectarea normelor de conduită prevăzute la alin. (1)-(3) și de către celelalte subiecte ale acestor raporturi.

3.4 Conduita în cadrul relațiilor internaționale

Art. 19. Personalul TESA care reprezintă autoritatea sau instituția publică în cadrul unor organizații internaționale, instituții de învățământ, conferințe, seminarii și alte activități cu caracter internațional au obligația să promoveze o imagine favorabilă țării și autorității sau instituției publice pe care o reprezintă. (2) În relațiile cu reprezentanții altor state, personalului TESA îi este interzis să exprime opinii personale privind aspecte naționale sau dispute internaționale.

Art. 20 În deplasările externe, angajații TESA sunt obligați să aibă o conduită corespunzătoare regulilor de protocol și le este interzisă încălcarea legilor și obiceiurilor țării gazdă. Interdicția privind acceptarea cadourilor, serviciilor și avantajelor Personalul TESA nu trebuie să solicite ori să accepte cadouri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj, care le sunt destinate personal, familiei, părinților, prietenilor ori persoanelor cu care au avut relații de afaceri sau de natură politică, care le pot influența imparțialitatea în exercitarea funcțiilor publice deținute ori pot constitui o recompensă în raport cu aceste funcții. Participarea la procesul de luare a deciziilor

Art. 21 În procesul de luare a deciziilor, angajații TESA au obligația să acționeze conform prevederilor legale și să își exercite capacitatea de apreciere în mod fundamentat și imparțial.

Art. 22 Personalului TESA îi este interzis să promită luarea unei decizii de către conducerea Spitalului, de către alți angajați, precum și îndeplinirea atribuțiilor în mod privilegiat.

3.5 Obiectivitate în evaluare

Art. 23. În exercitarea atribuțiilor specifice funcțiilor de conducere, angajații TESA au obligația să asigure egalitatea de șanse și tratament cu privire la dezvoltarea carierei pentru personalul TESA din subordine.

Art. 24. Personalului TESA care ocupă funcții de conducere îi revine obligația să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine, atunci când propun ori aprobă avansări, promovări, numiri sau eliberări din funcții ori acordarea de stimulente materiale sau morale, excluzând orice formă de favoritism ori discriminare.

Art. 25. Se interzice personalului TESA de conducere să favorizeze sau să defavorizeze accesul ori promovarea în funcție pe criterii discriminatorii, de rudenie, afinitate sau alte criterii neconforme cu principiile prevăzute mai sus.

CAPITOLUL IV. **DISPOZIȚII FINALE**

4.1 Răspunderea

Art. 26 Încălcarea dispozițiilor prezentului cod de conduită atrage răspunderea disciplinară a personalului TESA, în condițiile legii și Regulamentului Intern.

Art. 27 Comisiile de disciplină au competența de a cerceta încălcarea prevederilor prezentului cod de conduită și de a propune aplicarea sancțiunilor disciplinare, în condițiile legii.

Art. 28 Personalul TESA nu poate fi sancționat sau prejudiciat în niciun fel pentru sesizarea cu bunăcredință a comisiei de disciplină competente, în condițiile legii, cu privire la cazurile de încălcare a normelor de conduită.

Art. 29 În cazurile în care faptele săvârșite întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni, vor fi sesizate organele de urmărire penală competente, în condițiile legii.

Art. 30 Personalul TESA răspunde potrivit legii în cazurile în care, prin faptele săvârșite cu încălcarea normelor de conduită profesională, creează prejudicii persoanelor fizice sau juridice.

ÎNTOCMIT,

**CODUL DE CONDUITĂ ETICĂ ȘI PROFESIONALĂ AL PERSONALULUI
CONTRACTUAL DIN
SPITALUL UNIVERSITAR DE URGENȚĂ ELIAS
CONSILIUL ETIC AL SPITALUL UNIVERSITAR DE URGENȚĂ ELIAS**

Dr. Negoită Silviu Ioan,

Dr. Barbu Carmen,

Dr. Dinu Ionut,

Dr. Cojoacă Maria Daniela,

Dr. Mirea Daniel,

Dr. Ditescu Cristina,

Dr. Ionescu Luminita,

Dr. Dragusanu Mihaela,

As. Med. Dumitrache Mihaela Florentina,

As. Med. Mazilu Ioana Antoanella,

As. Med. Teodorescu Maria,

As. Med. Bodolan Angelica,

Av. Coca George,

Presedinte,
Dr. Negoită Silviu Ioan

Secretar,
As.med. Cîrjeu Anca

AVIZAT,

**CODUL DE CONDUITĂ ETICĂ ȘI PROFESIONALĂ AL PERSONALULUI
CONTRACTUAL DIN
SPITALUL UNIVERSITAR DE URGENȚĂ ELIAS**

DIRECTOR ÎNGRIJIRI
As. Med. Poschina Gabriela

DIRECTOR FINANCIAR-CONTABIL,
Ec. Stefan Daniela

DIRECTOR MEDICAL,
Dr. Balanescu Serban Mihai

